

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

Serie nouă, nr. 437-440 / august-septembrie 2021

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

30 DE ANI DE LA RESTABILIREA INDEPENDENȚEI UCRAINEI

Anul acesta, la 24 august, s-au împlinit trei decenii de când Ucraina și-a restabilit independența, ca urmare a separării, în anul 1991, de fosta Uniune Sovietică, fapt realizat și de alte state precum: Republica Moldova, Letonia, Lituania, Estonia etc.

Cei 30 de ani de independență par puțini comparativ cu istoria milenară a statului Rusi cu centrul la Kiev.

Mai întâi, trebuie să informăm cititorul român și, deopotrivă, pe cel ucrainean asupra termenilor *Rusi* și *Rusia*. Așadar, Rusi este primul stat al poporului ucrainean, format la sfârșitul veacului al X-lea, a cărui istorie a fost falsificată, am putea spune chiar furată, premeditat și fără scrupule, cu intenția de a minimaliza până la anihilarea totală a adevărului privind originea poporului ucrainean, de către reprezentanții Moscovei, începând cu Ivan al III-lea (cel Mare) (1462-1503), care, spre sfârșitul secolului al XV-lea, tocmai pe baza denumirii de Rusi, se autoproclamă suveran al întregii Rusii (astfel, *Rusi* devenind *Rusia*, în limba rusă – *Rossia*), și terminând cu epoca sovietică. Din fericire, de-a lungul timpului, au existat cronicari, oameni de știință, lingviști, istorici etc. care au urmărit și au consemnat parcursul acestui popor milenar, iar opresiunile, oricât de inteligent gândite ar fi fost, nu au reușit să șteargă toate urmele adevărului istoric, dovadă că acestea sunt foarte multe și de netăgăduit, răzbind prin vreme și prin opreliști. Dar să revenim la tema inițială.

Denumirea *Rusia Kieveană* a fost născocită de ruși și introdusă în istoriografie la începutul secolului al XIX-lea, tocmai pentru a deruta, pe baza omonimiei create, lumea, în ceea ce privește Rusia (*Русь*) Kieveană și Rusia (*Россия*) lui Petru cel Mare (1672-1725), acesta din urmă fiind și cel care schimbă denumirea cnezatului Moscovia în *Rossia*.

Istoria a demonstrat că pe când Petru cel Mare „deschidea fereastra către Europa”, la începutul secolului al XVIII-lea, cu 800 de ani în urmă, cneazul Volodymyr Sveatoslavyci, supranumit și „cel Sfânt”, „cel Mare”, „cel asemeni Apostolilor”, intra pe ușa din față la regii și împărații Europei, ba mai mult, în anul 989, se căsătorește cu fiica împăratului Bizanțului, Romanos al II-lea, Ana Porfirogeneta.

Aceasta este istoria de peste 1000 de ani, în câteva cuvinte, a statului slav cu centrul la Kiev. Dar nu putem să nu mai amintim încă două chestiuni. 1. Teritoriul de astăzi al Ucrainei este acela pe care s-a format limba slavă comună, iar începând cu a doua jumătate a primului mileniu (secolul al VI-lea), încep să se separe dialectele nordice de cele sudice, din care, ulterior, s-au format actualele limbi slave, printre care și limba ucraineană, moștenitoarea de drept a limbii slave comune (proto-slave) și, ulterior, a celei slave vechi (din care s-au format cele trei grupe de limbi slave: de est, de vest și de sud). Deontologia și adevărul istoric ne obligă să afirmăm, iar unii dintre noi să recunoască faptul că, începând cu secolul al VII-lea, se conturează trăsăturile viitoare limbi ucrainene. 2. Capitala primului stat ucrainean, Kievul, este pomenită în documente în anul 482, iar începând cu secolul al VII-lea devine centru administrativ și economic important, comparativ cu Moscova, care, la 1147, este atestată ca un sâduc. Și lista poate continua.

Acestea sunt doar câteva date care l-au făcut pe președintele Ucrainei, Volodymyr Zelenskyi, să afirme: „Suntem o țară tânără, dar cu o istorie milenară, fiind moștenitorii statului Rusi cu centrul la Kiev... Noi nu suntem musafiri pe aceste meleaguri, nici nu am fost adoptați. Noi suntem o familie tânără, descendenți ai unei glorioase dinastii a Rusiei Kieveane. Suntem din neamul întemeietorilor, din neamul creștinătorilor, din neamul cetezătorilor, din neamul înțelepților, din

Ioan HERBIL

(Continuare la pagina 10)

Din sumar:

- ◆ **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2
- ◆ **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4-7
- ◆ **Caravana ucraineană, la Bethausen, Timiș** ➤ pag. 8
- ◆ **Școala de vară, la Bălcăuți, Suceava** ➤ pag. 9-10
- ◆ **Noi conducători spirituali ai Vicariatului Ortodox Ucrainean din România** ➤ pag. 11
- ◆ **Consfăturile Naționale ale UUR** ➤ pag. 12
- ◆ **Tabăra de vară a copiilor ucraineni** ➤ pag. 13
- ◆ **„Vara la stână”, la Rona de Sus, Maramureș** ➤ pag. 14
- ◆ **Sărbătoarea satului ucrainean, la Rogojești, Botoșani** ➤ pag. 15
- ◆ **Festivalul muzicii religioase de la Micula, Satu Mare** ➤ pag. 17
- ◆ **Îngerii în concepția iudaică** ➤ pag. 20

ÎNTÂLNIRE DE LUCRU CU PREȘEDINTELE CJ MARAMUREȘ, IONEL BOGDAN

Deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a avut, la sfârșitul lunii iulie, o întâlnire de lucru cu președintele Consiliului Județean Maramureș, Ionel Bogdan, prilej cu care au fost discutate mai multe aspecte de interes pentru comunitatea ucraineană din județ.

Principală temă de discuție a constat în asigurarea bunei funcționări a Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmației, singura unitate de învățământ din România cu predare integrală în limba ucraineană. Au fost trecute în revistă problemele cu care se confruntă liceul: starea deplorabilă a clădirii (găuri în tavan, tencuială căzută), situația juridică a imobilului în care funcționează liceul, cheltuielile de întreținere mari etc.

Președintele Consiliului Județean Maramureș a promis alocarea de fonduri prin intermediul UAT Sighetu Marmației către Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, subliniind, totodată, necesitatea soluționării situației juridice a imobilului în care funcționează liceul, pentru a permite autorităților județene și locale să efectueze lucrările de întreținere stringente.

Nicolae Miroslov Petrețchi a abordat, de asemenea, situația bisericilor din subordinea Vicariatului Ortodox Ucrainean din România cu sediul la Sighetu Marmației. Astfel a fost prezentată situația parohiilor care nu dețin, în totalitate, infrastructura necesară în vederea desfășurării activităților liturgice în deplină siguranță pentru enoriași, având nevoie de fonduri suplimentare. De asemenea, în unele parohii, preoții doresc să înființeze așezăminte social-filantropice, însă astfel de proiecte nu pot fi finanțate de Secretariatul de Stat pentru Culte.

În acest sens, reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a cerut sprijinul Consiliului Județean Maramureș, ajutor ce poate fi acordat prin intermediul Vicariatului Ortodox Ucrainean, pentru a evita politizarea acestui subiect. Ionel Bogdan a declarat că Vicariatul Ucrainean Ortodox are tot sprijinul Consiliului Județean Maramureș, care deține un fond de 1 milion de lei pentru susținerea bisericilor, urmând ca această sumă să fie repartizată tuturor parohiilor din județ.

Au mai fost discutate atât aspecte referitoare la starea drumurilor județene din localitățile cu populație ucraineană, la situația capelei construite de parohia Remeți, cât și posibilele soluții în remedierea problemelor semnalate.

VIZITĂ DE LUCRU ÎN LOCALITĂȚILE UCRAINESE DIN DELTA DUNĂRII (JUDEȚUL TULCEA)

În perioada 26 iulie – 1 august, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi, deputat în Parlamentul României, a efectuat o vizită de lucru în județul Tulcea, unde este concentrată o importantă comunitate ucraineană. Agenda vizitei a inclus întâlniri cu președintele Consiliului Județean Tulcea, Horia Teodorescu, administratorul public al județului Tulcea, Dumitru Mergeni, cu reprezentanți ai autorităților administrației publice locale, cu membri ai Comitetului Filialei Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România, precum și cu cei ai birourilor organizațiilor locale UUR din localitățile Crișan, Caraorman, Letea, Murighiol, Tulcea, Dunavățu de Sus și Sulina.

În cadrul discuțiilor, au fost abordate mai multe probleme cu care se confruntă localitățile cu populație majoritar ucraineană, precum: lipsa medicilor, pagubele cauzate de animalele sălbatice din Deltă, lipsa mijloacelor de transport, decolmatarea canalelor, punerea în posesie a crescătorilor de animale, lipsa locurilor special amenajate pentru acostarea ambarcațiunilor localnicilor și altele. Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat și câteva proiecte care urmează a fi implementate de UUR în parteneriat cu autoritățile publice locale.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a fost plăcut surprins să constate că o parte dintre problemele semnalate în trecut, din poziția de deputat, au fost soluționate de instituțiile competente: aducerea unui asistent medical în localitatea Caraorman, asigurarea transportului elevilor din Letea, diminuarea pagubelor provocate de animalele sălbatice, dotarea școlilor din localitățile cu populație majoritar ucraineană.

Cu această ocazie, Nicolae Miroslov Petrețchi a mulțumit reprezentanților autorităților publice locale pentru întreaga susținere și ajutorul acordat, inclusiv pentru implementarea proiectelor UUR în sprijinul locuitorilor județului Tulcea.

La rândul lor, reprezentanții CJ Tulcea au mulțumit UUR pentru sprijinul acordat etnicilor ucraineni din Delta Dunării și pentru susținerea autorităților locale pe perioada pandemiei.

VIZITĂ DE LUCRU ÎN JUDEȚELE TIMIȘ ȘI CARAȘ-SEVERIN

Tot în luna august, Nicolae Miroslov Petrețchi a efectuat o vizită de lucru în județul Timiș, în cadrul căreia a avut o întâlnire cu prefectul județului, Zoltan Nemeth, și cu vicepreședintele Consiliului Județean Timiș, Cristian Moș. În timpul discuțiilor, au fost abordate o serie de aspecte legate de problematica minorității ucrainene din județ, cu accent pe îmbunătățirea nivelului de trai, și a chestiunilor legate de educație, religie și sănătate.

Parlamentarul a atras atenția tuturor factorilor responsabili asupra problemei privind punerea în posesie a locuitorilor din localitatea Știuca (județul Timiș), arătându-și, de asemenea, disponibilitatea de a susține autoritățile județene și locale, de la nivel parlamentar, prin inițierea unor modificări legislative în materia dreptului de proprietate și a punerii în posesie.

Deputatul a evidențiat importanța susținerii activităților spirituale și sociale ale bisericilor ucrainene din județ, subliniind, totodată, nevoia dotării și igienizării școlilor unde este studiată limba ucraineană.

Cu ocazia vizitei în vestul României, Nicolae Miroslov Petrețchi a avut întrevăderi cu locuitorii și primarii localităților Bethausen, Bârna (județul Timiș) și Copăcele (județul Caraș-Severin), cu cadrele didactice din Timiș, precum și cu aleșii locali ai UUR din cele două județe. Principalele teme abordate în cadrul acestor întâlniri au fost: chestiunile privind punerea în posesie a locuitorilor din localitățile menționate; problemele cu care se confruntă învățământul în limba ucraineană; susținerea propunerii locuitorilor din Bârna cu privire la amplasarea unui loc de joacă pentru copii.

Primarii și consilierii UUR s-au plâns de lipsa informațiilor oficiale privind unele proiecte înaintate de UAT-uri din partea ministerelor de resort și i-au solicitat ajutorul în găsirea unor

soluții pentru problemele financiare cu care se confruntă localitățile de mai sus, unele neavând fonduri necesare pentru plata salariilor sau igienizarea școlilor. La finalul întâlnirilor, aleșii locali și localnicii i-au mulțumit deputatului pentru implicarea în soluționarea problemelor locuitorilor din județul Timiș și pentru buna colaborare.

În urma acestor discuții, reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a adresat o serie de interpelări prim-ministrului, ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, ministrului educației, cărora le-a solicitat măsuri pentru sprijinirea cetățenilor din localitățile menționate mai sus.

APEL LA RESPONSABILITATE ȘI RAȚIUNE PENTRU A DEPĂȘI ACTUALA CRIZĂ POLITICĂ

În actualul context politic dificil, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a simțit nevoia să lanseze un apel la responsabilitate, pentru a evita o criză politică majoră, într-o perioadă în care România trebuie să se concentreze asupra redresării economice și a combaterii pandemiei de Covid-19.

Marți, 7 septembrie, în luarea de cuvânt de la tribuna Camerei Deputaților, acesta a subliniat că, în cazul perpetuării respectivei situații de incertitudine de dragul unor calcule electorale, prima „victimă” sigură va fi chiar parlamentarismul, urmat de impactul negativ asupra vieții economice și sociale din România.

Reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a declarat că „toate acestea se întâmplă într-un moment în care domenii precum cel sanitar, economic, educațional sau social, încep să-și revină treptat din cea mai mare criză a secolului XXI”.

„În această situație, trebuie să luăm decizii raționale, echilibrate, responsabile, lipsite de urmărirea propriilor interese, rămânând conștienți de faptul că prelungirea artificială a acestei incertitudini în scopuri pur electorale ne pune în antiteză cu performanțele altor state europene, fiind împiedicați să utilizăm principalele noastre modalități de reprezentare a cetățenilor”, a spus parlamentarul.

Cu siguranță, vom putea depăși orice provocare, dacă vom da dovadă de responsabilitate și respect față de cetățeni, astfel încât să putem continua reformele și dezvoltarea României pentru a crește bunăstarea populației, consideră Nicolae Miroslov Petrețchi.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19), și având în vedere normele prevăzute de legislația în vigoare și recomandările Departamentului pentru Situații de Urgență, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, a convocat pentru ziua de 04.09.2021 ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR. Aceasta a fost precedată de o consfătuire cu cadrele didactice care predau limba ucraineană și o întâlnire de lucru cu consilierii locali, aleși din partea Uniunii Ucrainenilor din România, evenimente care au avut loc în perioada 02-03.09.2021.

Lucrările ședinței Consiliului s-au desfășurat prin prezență fizică, fiind statutare, la acestea participând majoritatea membrilor Consiliului, lipsind, din diferite motive, patru membri.

În prima parte, compartimentele resurse umane și contabilitate au prezentat informații referitoare la situația financiar-contabilă pentru luna iulie a.c. și principalele constatări rezultate în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor UUR, precum și din examinarea deconturilor transmise de președinții filialelor pentru luna iulie 2021. În baza concluziilor rezultate în urma controlului efectuat de SGG la Uniunea Ucrainenilor din România, a reieșit: - deși s-a îmbunătățit activitatea privind întocmirea documentelor pentru organizarea și desfășurarea acțiunilor cultural-sportive, la unele filiale, mai sunt situații în care nu se înaintează odată cu devizul și anexele justificative în acest sens (programul de desfășurare și expunerea de motive, ofertele pentru prestări servicii, procesul verbal de selecție ale celor din urmă etc., fapt ce îngreunează procesul de verificare și aprobare); în acest sens, pentru îmbunătățirea activității, pe viitor, compartimentul de contabilitate a elaborat și a predat fiecărui președinte o informare cu explicații detaliate privind întocmirea deconturilor și anexelor care trebuie înaintate cu ocazia decontării cheltuielilor efectuate; - în continuare, numărul de acțiuni se menține la un nivel foarte scăzut, sub posibilitățile existente, iar cheltuielile pentru acestea, în luna analizată, reprezintă aproximativ 40% din totalul celor solicitate, conform planificărilor realizate de filiale și de comisii; - la un nivel foarte scăzut se mențin și cheltuielile privind investițiile, comparativ cu fondurile solicitate pentru acest an, deși trecuseră opt luni din anul în curs; - în cazul deconturilor, mai sunt situații când unele documente nu sunt întocmite corect (din facturi nu rezultă cantitatea serviciilor prestate, cum ar fi numărul de persoane și prețul de cost / persoană; se mai omite trecerea pe bonurile de combustibil a CIF-ului UUR; mai sunt atașate la decont documente neconforme), compartimentul de contabilitate făcând recomandarea ca, împreună cu deconturi, să fie transmise atât devizul estimativ inițial, cât și hotărârea Comitetului filialei.

Pentru a preveni astfel de situații pe viitor, președintele UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, a recomandat să fie folosit mai eficient personalul de specialitate, acolo unde a fost angajat (secretară, contabilă, consilier), și, la nevoie, acesta să se consulte cu reprezentanții compartimentelor contabilitate și resurse umane ale Uniunii.

În cadrul discuțiilor purtate, președinții de filiale au prezentat intențiile lor privind investițiile

și achizițiile de bunuri de inventar pentru perioada următoare, în vederea evitării necheltuirii fondurilor alocate și prevăzute pentru aceste categorii de cheltuieli.

La finalul dezbaterilor primei părți, compartimentul de contabilitate a prezentat concluziile și măsurile stabilite de către echipa de control al SGG, care urmează a fi remediate până la data de 20.09.2021.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna septembrie 2021. Domnul Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat spre aprobare un număr de 22 de devize estimative, cu sumele solicitate, care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice tradițiilor ucrainenilor (zilele culturii ucrainene, expoziții de artă populară ucraineană, tradiții culinare ucrainene) și ale obiceiurilor de toamnă la ucraineni: caravana ucraineană, festivalul de folclor ucrainean, omagierea unor scriitori ucraineni, întâlniri ale scriitorilor cu

cititorii, organizarea unor acțiuni itinerante de cunoaștere și de documentare, întreceri sportive și altele. Toate devizele prezentate de filiale au fost aprobate. Președintele UUR a solicitat ca la astfel de acțiuni să fie invitate mai multe persoane, iar acolo unde situația nu permite ca acțiunea să aibă loc într-o singură zi, aceasta să fie realizată pe parcursul mai multor zile. Totodată, dl Nicolae Miroslov Petrețchi și-a manifestat dorința ca membrii Comitetelor filialelor să continue a invita la acțiunile Uniunii pe reprezentanții organelor locale, ai organizațiilor și instituțiilor de învățământ etc., cu care aceasta colaborează.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către președintele UUR a unui număr de 60 referate de necesitate pentru luna septembrie a.c., prin care președinții filialelor și cei ale comisiilor UUR au solicitat alocarea sumelor de bani pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, cheltuieli gospodărești, achiziția de costume populare, de produse (componente) electronice și de IT, de articole sportive, de accesorii pentru autoturismele Uniunii, de mobilier pentru sediile filialelor, de obiecte de uz casnic și gospodăresc, de materiale consumabile (de birotică, de întreținere, de protecție și de dezinfecție), achiziția de autoturisme, combustibil, de amănare (replanificarea unor acțiuni), pentru efectuarea unor amenajări și reparații la sedii (clădiri sau anexe) și la autoturismele din dotare, pentru plata polițelor de asigurare la clădiri și autoturisme etc. Referatele de necesitate au fost aprobate în totalitate, acestea înscriindu-se în limitele plafoanelor acceptate.

În continuarea lucrărilor ședinței Consiliului, președintele UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, a prezentat concluziile rezultate din analiza rapoartelor de activitate pe primul semestru al anului 2021, trimise de consilierii locali, aleși din partea UUR, rezultând următoarele: - nu toți consilierii au înaintat în timp util aceste rapoarte; - unii consilieri nu-și cunosc atribuțiile în totalitate și, în consecință, înaintează rapoarte sumare sau cu activități care nu intră în competența lor; - în multe situații, activitățile menționate în rapoarte nu răspund cerințelor oamenilor care i-au ales, acestea fiind descoperite cu ocazia activităților din teren și a întâlnirilor de lucru ale deputatului și ale președinților de filiale; - limbajul folosit în multe dintre rapoarte nu se ridică la nivelul cerinței funcției; - în numeroase cazuri, nu există o bună și continuă colaborare cu președinții filialelor, respectiv cu deputatul Uniunii Ucrainenilor din România, iar, de multe ori, lipsește și informarea din partea consilierilor.

Pentru a nu se repeta astfel de situații, dl Nicolae Miroslov Petrețchi a insistat, mai întâi, ca aleșii locali să-și întreprindă serios atribuțiile, să studieze legislația în domeniu, să mențină o legătură strânsă cu președinții de filiale și, la nevoie, să solicite clarificări și precizări de la compartimentele de specialitate ale UUR. În al doilea rând, a solicitat ca problemele ce nu pot fi rezolvate pe plan local din diferite motive să fie prezentate direct sau prin președinții de filiale domniei sale, urmând ca acesta să realizeze intervenții de la tribuna Parlamentului sau prin celelalte mijloace legale, pe care le are la dispoziție.

Potrivit bunelor practici statornice în activitatea conducerii UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat, în sinteză, activitățile desfășurate în calitate de deputat, începând cu luna iulie și până la data ședinței, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material separat ce va fi publicat în periodicele UUR. În finalul expunerii, dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi a solicitat ca în perioada imediat următoare, cu ocazia unor acțiuni specifice sau atunci când situația o impune, prin grija consilierilor locali, aleși din partea UUR, și a președinților de filiale să fie organizate întâlniri de lucru ale cetățenilor de etnie ucraineană și nu numai, pentru a fi la curent cu problemele cu care se confruntă cetățenii din localitățile unde trăiesc compact etnici ucraineni.

La finalul lucrărilor ședinței, au fost discutate și rezolvate o serie de probleme organizatorice, care privesc buna organizare și desfășurare a activităților la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România.

De asemenea, au fost prezentate și discutate unele invitații adresate UUR, privind participarea membrilor acesteia la diverse acțiuni atât în țară, cât și în Ucraina, stabilindu-se măsuri specifice pentru fiecare caz în parte.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată care va fi comunicată în timp util filialelor.

*Material realizat de Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR*

Cronica activității UUR

Memoria poetului național ucrainean Taras Șevcenko a fost cinstită duminică, 27 iunie, la sediul Organizației locale a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) din localitatea Rona de Sus, printr-o masă rotundă, organizată sub coordonarea președintelui Filialei Maramureș a UUR, prof. Miroslav Petrețchi.

La eveniment, au participat: reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, președinții organizațiilor locale ale UUR din Valea Vișeuului, Bistra, Repede, Lunca la Tisa, Crăciunești și Bocicoiu Mare, și anume: Ledia Spivaliuc, Irina Iordăchianu, Ioan Recalo, Anna Sambor, Victor Matus, Ana Mihali, precum și numeroși membri ai UUR din localitățile menționate.

În cadrul discuțiilor, au fost evocate rolul, personalitatea și contribuția lui Taras Șevcenko la dezvoltarea limbii și a literaturii ucrainene moderne, precum și la renașterea spirituală a națiunii ucrainene.

Evenimentul s-a încheiat cu un scurt moment artistic, susținut de ansamblurile artistice din satele Lunca la Tisa, Crăciunești, Valea Vișeuului și de un grup de instrumentiști din localitatea Rona de Sus, care au interpretat atât cântece pe versurile Marelui Cobzar, cât și alte melodii din repertoriul ucrainean.

La data de 11 iulie 2021, s-a derulat parteneriatul dintre UUR Maramureș și Biserica Ortodoxă Ucraineană Bocicoiu Mare, din județul Maramureș, cu ocazia prăznirii hramului bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”.

Sfânta Liturghie a fost oficiată de părintele consilier Nicolae Lauruc de la Parohia Ortodoxă Ucraineană din Sighetu Marmăției, care a slujit alături de: Nicolae Covaci, preot paroh, ieromonahul Gurie Bocicorec de la Mănăstirea Ruscova, starețul Emanuel de la Mănăstirea Bixad, starețul Atanasie de la Mănăstirea Rona de Sus, Victor Petrovai, preot paroh din Crăciunești, Iaroslav Clemcovici, preot paroh din Lunca la Tisa.

La eveniment, au participat: deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Filialei Maramureș a UUR, prof. Miroslav Petrețchi, consilierii locali din partea UUR ai comunei Bocicoiu Mare, precum și alți membri ai organizației locale.

Evenimentul religios s-a desfășurat cu spijinul UUR Maramureș, care a asigurat, conform protocolului încheiat, tot ce se putea pentru ca acesta să fie organizat în cele mai bune condiții: sonorizare, realizarea unor filmări video profesionale, asigurarea mesei pentru invitați și pentru un număr mare de participanți.

Tinerii ucraineni, membri ai Filialei tucene a Uniunii Ucrainenilor din România, au participat în luna iulie la un study-tour în Ucraina, acțiunea fiind inclusă în activitățile unui proiect european, derulat de Asociația pentru Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării (ADDDD), informează AGERPRES.

Proiectul „Valorificarea identității culturale și a istoriei comune pentru dezvoltarea turismului în

zona de graniță a Dunării de Jos” a început în luna februarie a anului trecut și ar fi trebuit să se încheie în luna august a.c., însă, în contextul crizei sanitare, inițiatorii au depus o cerere de prelungire a acestuia cu șase luni.

„În cadrul proiectului, s-au cumpărat 50 de costume populare românești și 50 de costume

populare ucrainene, pe care nu le-am livrat încă, fiindcă a trebuit să facem demersuri inclusiv pentru scutirea de taxe vamale și de TVA pentru aceste bunuri, fapt ce nu a fost deloc ușor pentru partea română. De altfel, ucrainenii nu au obținut nici acum aceste scutiri. Am editat două din ghidurile prevăzute în proiect, am realizat study-tour și urmează un altul peste două săptămâni, atunci când, în județul Tulcea, vor ajunge și românii din Ucraina”, a declarat, pentru AGERPRES, președintele ADLLL, Octavian Motoc. Acesta a amintit că partea românească a cumpărat costume tradiționale românești pentru partenerii de peste Dunăre, iar cei din Ucraina au cumpărat costume tradiționale ucrainene pentru comunitatea din România și a menționat că la vizita de studiu în Ucraina au participat tineri din Chilia Veche, Sulina, Caraorman, Letea, Crișan și Tulcea.

Unul dintre participanții la study-tour, Mădălina Vlad, în vârstă de 30 de ani, din Chilia Veche, a apreciat acțiunea din proiect: „Stând la Chilia Veche, ne-am dorit mereu să ajungem pe malul celălalt al Dunării. Am fost foarte curioși și suntem foarte încântați de experiență. Am vizitat orașele Ismail și Odesa, iar study-tour-ul a fost foarte bine organizat”.

Pentru președintele interimar al Filialei Tulcea a UUR, Lucica Gherman, experiența a fost una deosebită. „Sunt de foarte puțină vreme președintele interimar al filialei, iar experiența a fost importantă și pentru că i-am cunoscut pe tinerii membri ai Uniunii și a fost o șansă din acest punct de vedere”, a afirmat Lucica Gherman.

Proiectul european are drept scop inițierea unor trasee turistice în zona de graniță România – Ucraina, trasee a căror înființare este încurajată și de deschiderea punctului de trecere a frontierei cu bacul între Isaccea, județul Tulcea (România), și Orlivka, regiunea Odesa (Ucraina).

Comitetul Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat duminică, 18 iulie 2021, „Șezătoarea literară ucraineano-română «Armonii de vară»”.

În deschiderea evenimentului, Mihai Traista, președintele Filialei București a UUR, a prezentat salutul președintelui Uniunii, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, și a vorbit despre însemnătatea acestui eveniment, al cărui rol este de a promova literatura ucraineană.

La acțiune, au participat poeții Cristian Ghica, Claudia Minela, Cornel Rodeanu (de la Direcția 9), Mihaela Simionescu, Diana Henke și Mihai Hafia Traista, care au recitat atât din creațiile poezilor ucraineni din România, precum Mihai Nebeleac, Ivan Nehriuc, Ivan Ardelean, Stepan Tcaciuc, Mihai Mihailiuc, Ioan Covaci,

Nicolae Corsiuc, traduse în limba română, cât și din propriile opere.

Evenimentul s-a încheiat cu un recital de muzică ucraineană, oferit de duetul „Berizka” (Zenovia Mandiuc și Bogdan Costiuc).

Frumusețea cămășii tradiționale ucrainene a putut fi admirată sâmbătă, 24 iulie, la sediul Filialei Maramureș a UUR, în cadrul unei prezentări inedite, sub genericul „Să celebrăm portul popular – Ziua ieii ucrainene”.

În cadrul acestui proiect, au fost prezentate trei comunicări, care au abordat teme precum: „Scurt istoric al cămășii tradiționale ucrainene”, „Ștergarul ucrainean” și „Cămașa ucraineană – sufletul poporului ucrainean”.

Au fost expuse și diferite modele de cusături din localitățile maramureșene cu populație majoritar ucraineană: Valea Vișeuului, Crasna Vișeuului, Ruscova și Rona de Sus.

Participanților le-a stârnit interesul, în mod deosebit, expoziția cămășilor realizate și expuse de tânăra creatoare de costume tradiționale, Iuliana Lupșac, din localitatea Valea Vișeuului.

Inițiativa are ca scop dezvoltarea interesului pentru cunoașterea, păstrarea și transmiterea portului tradițional ucrainean din România și a fost implementată de Organizația Femeilor Ucrainene din România (OFUR), coordonată de prof. Ledia Spivaliuc.

La eveniment, au luat parte reprezentante ale organizațiilor locale de femei, președinți și numeroși membri ai organizațiilor locale UUR din localitățile Bistra, Crasna Vișeuului, Repede, Remeti și Bocicoiu Mare.

Manifestarea s-a bucurat și de prezența președintelui UUR și deputat în Parlamentul României, Nicolae Miroslav Petrețchi, a președintelui Filialei Maramureș a UUR, prof. Miroslav Petrețchi, precum și a directoarei Școlii Gimnaziale din Rona de Sus, Loredana Lușcan.

În perioada 26 iulie – 1 august, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslav Petrețchi, deputat în Parlamentul României, a efectuat o vizită de lucru în județul Tulcea, unde este concentrată o importantă comunitate ucraineană. Agenda vizitei a inclus întâlniri cu

președintele Consiliului Județean Tulcea, Horia Teodorescu, administratorul public al județului Tulcea, Dumitru Mergeani, reprezentanți ai autorităților administrației publice locale, membri ai Comitetului Filialei Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România, precum și ai birourilor Organizațiilor locale UUR din localitățile Crișan, Caraorman, Letea, Murighiol, Tulcea, Dunavățu de Sus și Sulina.

(Continuare la pagina 5)

Cronica activității UUR

(Urmare de la pagina 4)

La întâlnirile avute, președintele UUR a fost însoțit de președintele UUR Tulcea, Lucica Gherman, prim-vicepreședintele UUR, Vasile Pasenciu, membrul Consiliului UUR, Ioan Recalo, administratorul UUR, Dorina Fartușnic, asistent manager UUR, Andreea Boșneaga.

În cadrul discuțiilor, au fost abordate mai multe probleme cu care se confruntă localitățile cu populație majoritar ucraineană precum: lipsa medicilor, pagubele cauzate de animale sălbatice din Deltă, lipsa mijloacelor de transport, decolmatarea canalelor, problema punerii în posesie a crescătorilor de animale, lipsa locurilor special amenajate pentru acostarea ambarcațiunilor localnicilor etc. Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat și câteva proiecte ce urmează a fi implementate de UUR în parteneriat cu autoritățile publice locale.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a fost plăcut surprins să constate că o parte dintre problemele semnalate în trecut, din poziția de deputat, au fost soluționate de instituțiile competente: aducerea unui asistent medical în localitatea Caraorman, asigurarea transportului elevilor din Letea, diminuarea pagubele provocate de animale sălbatice, dotarea școlilor din localitățile cu populație majoritar ucraineană.

Cu această ocazie, în numele conducerii Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslov Petrețchi a mulțumit reprezentanților autorităților publice locale pentru întreaga susținere și sprijinul acordat, inclusiv pentru implementarea proiectelor UUR în sprijinul locuitorilor județului Tulcea.

La rândul lor, reprezentanții CJ Tulcea au mulțumit UUR pentru sprijinul acordat etnicilor ucraineni din Delta Dunării și pentru susținerea autorităților locale pe perioada pandemiei. Totodată, au fost acceptate propunerile Uniunii Ucrainenilor din România în vederea demarării unor proiecte comune pentru sprijinirea localităților cu populație ucraineană.

Comisia pentru cultură a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) a organizat recent două întâlniri ale scriitorilor ucraineni cu cititorii din Tulcea și Sulina. Evenimentul urmărește punerea în valoare a prezenței culturii și literaturii ucrainene în spațiul românesc.

Joi, 29 iulie, a avut loc o prezentare a activității literare și publicistice a Uniunii Ucrainenilor din România, la sediul Filialei UUR Tulcea.

La eveniment, au fost prezenți președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR, Vasile Pasenciu, secretarul general al UUR, Liuba Irina Horvat, membri ai Consiliului UUR, scriitorii Mihai Hafia Traista și Virgiliu Rițco, redactorul periodicului „Vilne slovo” – Roman Petrașuc, scriitori și oameni de cultură din Tulcea și, bineînțeles, membri ai Filialei Tulcea a UUR.

În cuvântul său de deschidere, președintele UUR Nicolae Miroslov Petrețchi a subliniat importanța acestor întâlniri și a felicitat activitatea Comisiei pentru cultură a UUR.

Redactorul ziarului „Vilne slovo”, Roman Petrașuc, a prezentat o comunicare despre rolul publicațiilor UUR, iar scriitorul Virgiliu Rițco a vorbit despre cărțile sale, care au văzut lumina tiparului cu sprijinul Uniunii. Întâlnirea s-a încheiat cu un recital de poezie, susținut de poezii Elena Netcu, Ioan Gheorghită și Mihai Traista.

Vineri 30 iulie, delegația Comisiei pentru Cultură a UUR s-a întâlnit cu cititorii ucraineni din Sulina și din alte organizații ale Filialei Tulcea a UUR. În cadrul evenimentului, a fost prezentat romanul autobiografic „Muzeul amintirilor mele” al scriitorului de origine ucraineană Marius Cicirma din Pardina.

Evenimentul s-a încheiat cu un recital de poezie, susținut de poezii Tudorel Ciobotaru și Mihai Hafia Traista.

La data de 8 august, Filiala Maramureș a UUR, în parteneriat cu Parohia Ortodoxă Ucraineană Repedea din Maramureș, a organizat un eveniment festiv cu ocazia hramului Bisericii Ortodoxe „Sfântul Pantelimon” din această localitate cu populație majoritar ucraineană.

Slujba religioasă a fost oficiată de un sobor format din preoții: părintele vicar dr. Nicolae Lauruc, preotul paroh Petru Rahovan, Ivan Curac (Lviv, Ucraina), Adrian Vișovan (Poieni I), Mitică Curac (Poieni II), Iulian Șanta (Poieni III), Gurie Bocicorec (Mănăstirea Ruscova), Gheorghe Chascear (Câmpulung la Tisa) și Ilie Savu (Mănăstirea Hera-Petrova).

La eveniment, au participat președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Filialei Maramureș a UUR, Miroslov Petrețchi, primarul comunei Repedea, Ioan Miculaciuc, viceprimarul acesteia, Ștefan Grad, consilierul local al UUR, Ioan Recalo, președintele Organizației locale Remeți a UUR, Vasile Pasenciu, precum și numeroși membri ai organizației locale.

Conform protocolului încheiat, Filiala Maramureș a UUR a asigurat tot ceea ce a fost necesar pentru ca hramul să se desfășoare în cele mai bune condiții: sonorizare, realizarea unor filmări video profesionale, asigurarea mesei pentru invitați și pentru un număr mare de participanți.

Duminică, 8 august, la sediul Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România, a avut loc simpozionul omagial „110 ani de la nașterea scriitorului ucrainean Orest Masykevyci”, organizat de Comisia pentru cultură a UUR.

În deschiderea evenimentului, Mihai Traista, președintele Comisiei pentru cultură, a prezentat salutul președintelui UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, și a vorbit despre viața și opera scriitorului Orest Masykevyci.

De asemenea, au luat cuvântul și redactorul jurnalului literar „Ecouri ucrainene”, scriitorul Corneliu Irod, care a fost în relații foarte strânse cu Orest Masykevyci, precum și domnul Emilian Oneșciuc, o rudă a scriitorului, care l-a cunoscut în copilărie.

Evenimentul s-a încheiat cu un recital de muzică folk și poezie, susținut de cantautorul Traian Chiricuță, actorul Vasile Toma și poezii Tudorel Ciobotaru, Ingrid Andrada Maran, Cristina Iorga, Cristian Ghica și Mihai Traista.

Luni, 9 august, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a avut o întâlnire cu noul vicar al Vicariatului Ortodox Ucrainean din România, pr. dr. Nicolae Lauruc. Președintele UUR l-a felicitat, cu această ocazie, pe părintele Nicolae Lauruc, pentru noua funcție și l-a asigurat de întregul sprijin în consolidarea și conservarea spiritualității ortodoxe ucrainene în România.

În cadrul întrevederii, au fost discutate prioritățile Vicariatului și importanța predării religiei în școli, în vederea formării spirituale a copiilor din localitățile cu populație majoritar ucraineană. De asemenea, a avut un schimb de opinii cu privire la necesitatea continuării colaborării dintre Uniunea Ucrainenilor din România și Vicariat, cu scopul susținerii bisericii ortodoxe ucrainene din România.

Nicolae Miroslov Petrețchi i-a prezentat părintelui vicar Nicolae Lauruc demersurile realizate în calitate de reprezentant al minorității ucrainene, privind soluționarea problemelor semnalate de către reprezentanții Vicariatului Ortodox Ucrainean din România.

La rândul său, noul vicar a mulțumit pentru felicitări și pentru sprijinul constant acordat de UUR așezămintelor bisericești, în special pentru aducerea la cunoștință autorităților centrale și locale a tuturor problemelor semnalate de către reprezentanții Vicariatului, în vederea găsirii soluțiilor optime.

Părintele Nicolae Lauruc a prezentat atât prioritățile Vicariatului pentru anul în curs, cât și problemele stringente cu care se confruntă și pentru care a solicitat sprijin.

Vicariatul Ortodox Ucrainean este o unitate administrativ-teritorială dependentă canonic de Patriarhia Română, dedicată credincioșilor ortodocși ucraineni care locuiesc în România. Aceștia participă la slujbele oficiate în limba maternă de preoți ucraineni sau de vorbitori de limbă ucraineană. În prezent, Vicariatul își are sediul în orașul Sighetu Marmăției (județul Maramureș) și îi cuprinde pe credincioșii din zona de nord-vest a țării (Maramureș, Transilvania, Crișana și Banat).

În anul 1952, Vicariatul Ortodox Ucrainean a fost transformat în protopopiat ortodox ucrainean, cu sediul în comuna Poienile de sub Munte, județul Maramureș, aflat în jurisdicția Episcopiei Ortodoxe a Clujului, primind sprijin financiar de la Patriarhia Română.

(Continuare la pagina 6)

Cronica activității UUR

(Urmare de la pagina 5)

După 1989, prin Hotărârea Sfântului Sinod nr. 1432/12 din februarie 1990, a fost reînființat Vicariatul Ortodox Ucrainean, acesta fiind direct dependent canonic de Patriarhia Română.

La data de 26 iulie 2021, ansamblurile „Zadunaiska Sici” – seniori și „Zadunaiska Sici” – juniori ale Uniunii Ucrainenilor din România – Filiala Tulcea au participat la cea de-a XVI-a ediție a Festivalului Săptămâna Interetnică, organizat de Centrul EUdivers, Consiliul Județean Tulcea, Fundația Județeană pentru Tineret Tulcea și Asociația Psihologilor Antreprenori Tulcea.

Spectacolul, desfășurat pe scena din Piața civică din centrul municipiului Tulcea, a oferit publicului prezent o adaptare a povestirii „Iarmarocul din Sorocinți”, pusă în scenă de Asociația „Centrul European pentru Diversitate”.

„Zadunaiska Sici” – seniori a interpretat mai multe cântece vechi ucrainene, iar „Zadunaiska Sici” – juniori a încheiat piesa de teatru cu un dans tradițional ucrainean, care s-a bucurat de aprecierea spectatorilor.

În zilele de 30-31 iulie 2021, Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat la Sulina cea de-a VI-a ediție a Festivalului borșului pescăresc.

La eveniment, care are ca scop promovarea rețetelor culinare tradiționale ucrainene, au participat membri activi ai Organizațiilor locale UUR din Caraorman, Chilia Veche, Ciucurova, Crișan, Fântâna Mare, Letea, Murighiol, Pardina, Sulina, Telița și Tulcea, precum și numeroși oaspeți.

Vedetele acțiunii au fost ceaunele cu borș pescăresc, gătit de fiecare echipă în stil propriu, dar și alte preparate tradiționale: plăcinte, chiftele, pește prăjit, toate preparate de membrii echipelor participante.

După încântarea papilelor gustative ale tuturor participanților, grupurile vocale ale organizațiilor locale UUR au prezentat un program de cântece ucrainene.

La festival, au participat și înalți oaspeți, printre care: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR, Vasile Pasenciuc, secretarul general UUR, Irina Liuba Horvath, membru al consiliului UUR, Ioan Recalo, vicepreședinte al UUR, Mihai Traista, primarul comunei Crișan, Silviu Rahău.

300 de copii și 30 de cadre didactice din județele Arad, Botoșani, Caraș Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș și Tulcea, care studiază limba ucraineană, au participat la tabăra gratuită de vară, organizată de Comisia de tineret și sport a Uniunii Ucrainenilor din România.

Tabăra s-a desfășurat în perioada 9-15 august 2021, la București, în trei serii: 9-11 august, 11-13 august, respectiv 13-15 august.

Copiii au petrecut două zile de neuitat în capitală, unde au vizitat Palatul Parlamentului și Gră-

dina Zoologică au avut ocazia să descopere lumea tehnologiei, prin activități practice la Casa Experimentelor s-au plimbat prin parcurile Carol I și Regele Mihai I și au făcut un tur cu vaporelul pe lacul Herăstrău.

Opt voluntari și-au oferit ajutorul pentru buna desfășurare a taberei de vară: Ciprian Lușcan, Vlad Lușcan, Alex Mocernac, Fabian Popovici, Cristian Semeniuc din Maramureș, Olivian Cempuşac din Timiș, Silviu Șeico din Caraș-Severin și Denisa Cozaciuc din Suceava.

Ucraina sărbătorește, la 24 august 2021, 30 de ani de la proclamarea independenței! Idealurile celor care au contribuit la crearea unui stat ucrainean independent acum trei decenii rămân și în zilele noastre un reper. Iar prin eforturile lor, liderii ucraineni au misiunea de a se ridica la nivelul așteptărilor oamenilor de rând, care își doresc să trăiască într-o țară cu adevărat democratică și europeană, uniți în jurul simbolurilor naționale.

În Uniunea Ucrainenilor din România, autoritățile de la Kiev au și vor avea întotdeauna o susținere fermă pentru obiectivele de integrare europeană și euro-atlantică ale Ucrainei. Totodată, UUR va acționa, în continuare, cu toată tăria, ca o punte de legătură între cele două popoare, ucrainean și român, cu o bogată cultură, istorie și tradiții, facilitând dezvoltarea și consolidarea relațiilor bilaterale dintre România și Ucraina, în vederea valorificării, pe deplin, a potențialului de dezvoltare a acestora.

Cu ocazia Zilei Independenței Ucrainei, transmitem sincere urări de prosperitate și, mai ales, de pace tuturor ucrainenilor! La mulți ani, Ucraina! La mulți ani, ucraineni, indiferent unde vă aflați!

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), Nicolae Miroslov Petrețchi, s-a aflat în Ucraina, la Kiev, în perioada 23-24 august, pentru a participa la festivitățile organizate cu prilejul aniversării a 30 de ani de independență a Ucrainei și la summitul de lansare a Platformei Internaționale Crimeea, la care România a fost reprezentată de prim-ministrul, Florin Cîțu și ministrul afacerilor externe, Bogdan Aurescu. Vizita a fost efectuată la invitația Ministerului

Afacerilor Externe al Ucrainei și a Congresului Mondial al Ucrainenilor.

Nicolae Miroslov Petrețchi a participat la lucrările summitului de lansare a Platformei Internaționale Crimeea, desfășurat la inițiativa Ucrainei, care a reunit la Kiev reprezentanți din 46 de țări, și la parada militară, organizată cu ocazia Zilei Independenței Ucrainei. De asemenea, Nicolae Miroslov Petrețchi a luat parte la ședința solemnă a Radei Supreme, organizată pentru a marca 30 de ani de la Proclamarea Independenței Ucrainei.

Totodată, în cadrul evenimentelor festive, președintele UUR a avut întâlniri și discuții cu personalități naționale și internaționale de prim rang. Printre interlocutori, s-au numărat: președintele Ucrainei, Volodymyr Zelenskyi, prim-ministrul ucrainean, Denys Shmyhal și Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, Arhiepiscopul Constantinopolului.

Duminică, 29 august 2021, redactorul-șef al ziarului în limba ucraineană „Vilne slovo”, poetul Ioan Covaci, a împlinit respectabila vârstă de 75 de ani. Cu această ocazie, Uniunea Ucrainenilor din România are deosebita bucurie de a-i ura ani mulți și buni, multă sănătate și putere de muncă în nobila misiune!

Ioan Covaci s-a născut la 29 august 1946, în satul Copăcele, județul Caraș-Severin, România. A studiat la liceul ucrainean din Sighetu Marmăției, a absolvit Facultatea de Limbi și Literaturi Străine (specializarea ucraineană) a Universității București (1969). Începând cu anul 1970, lucrează la ziarul „Novyi vik” (acum „Vilne slovo”), mai întâi, ca redactor literar, iar, ulterior, ca redactor-șef.

A debutat ca poet în 1966, cu o poezie publicată în ziarul „Novyi vik”. A mai publicat unele scrieri în volumele colective „Ștrune lirice” (1968) și „Primăverile noastre” (1972), în antologia „Balada locului: Poezie ucraineană din România” (1975), în almanahul „Orizonturi” (1979-1989) și altele.

Ioan Covaci este autorul a circa douăzeci de volume de poezie și proză, precum și al unor lucrări de critică literară, pentru care i s-au conferit mai multe premii ale Uniunii Scriitorilor din România (1977, 1985, 2006). A fost distins cu Premiul „Iurii Fedkovyci” – Cernăuți (2016), a primit „Diploma de excelență”, conferită de Cabinetul de Miniștri al Ucrainei (2001), Diploma de Onoare și Medalia de Aur a Societății „Ucraina – Lumea” și a fost decorat de Uniunea Scriitorilor din Ucraina cu „Medalia pentru merite deosebite” (2020).

Echipa Filialei Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România este noua campioană mondială la fotbal, după ce a învins selecționata Israelului cu scorul de 4-3, în urma loviturilor de departajare. Cele două formații au remizat, scor 0-0, în timpul regulamentar. Finala celei de-a IX-a ediții a Campionatului Mondial de Fotbal al echipelor ucrainene din diaspora s-a desfășurat sâmbătă, 28 august, la Irpin (Ucraina), pe stadionul „Champion”.

Echipa poloneză „Impulse” a câștigat finala mică și medalia de bronz, după ce a învins, tot sâmbătă, echipa „Pulse”, tot din Polonia, cu scorul de 2-0.

(Continuare la pagina 7)

Cronica activității UUR

(Urmare de la pagina 6)

Anul acesta, peste 140 de sportivi, 8 echipe din 5 țări – Canada, Ungaria, Polonia, Israel, România și Republica Moldova, și 3 continente, au participat la competiție. Meciurile s-au desfășurat în perioada 24-27 august.

Evenimentul a fost organizat de Ministerul Tineretului și Sportului al Ucrainei, Organizația Internațională a Comunităților Ucrainene „Fourth Wave”, Asociația Ucraineană de Fotbal, Administrația Regională de Stat Kiev, Consiliul municipal Irpin și Universitatea Serviciului Fiscal de Stat din Ucraina.

Scopul Campionatului Mondial de Fotbal al echipelor ucrainene din diaspora constă în: consolidarea relațiilor de prietenie și încurajarea reconectării ucrainenilor de pe întregul mapamond cu patria-mamă Ucraina; stimularea practicării exercițiilor fizice și a sportului de către un procent cât mai mare al populației; încurajarea petrecerii timpului liber prin practicarea sporturilor; promovarea ideilor olimpice prin adoptarea unui stil de viață sănătos; promovarea fotbalului în Ucraina.

În contextul aniversării a 30 de ani de la proclamarea Independenței Ucrainei, Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat duminică, 22 august 2021, într-un cadru natural deosebit, o petrecere câmpenească, de la care nu au lipsit mâncărurile tradiționale, portul și cântecele populare ucrainene.

Evenimentul s-a desfășurat în localitatea Telița din județul Tulcea, cu participarea a numeroși membri ai comunității ucrainene locale și invitați din Tulcea, Ciucurova, Crișan etc.

Serbarea a debutat cu o slujbă religioasă, oficiată de preotul paroh din localitate, urmată de un adevărat recital de cântece tradiționale ucrainene, în interpretarea grupurilor vocale ale organizațiilor UUR din Tulcea și Ciucurova.

În final, toți participanții au fost invitați la masa festivă, plină de bucate tradiționale ucrainene, pregătite cu mult suflet de către membrii UUR din Telița.

În perioada 25-27 august, o delegație a Organizației Tineretului Ucrainean din România (OTUR), din cadrul Uniunii Ucrainenilor din România, a participat la cea de-a X-a ediție a Forumului Tineretului Ucrainean din Diaspora (FTUD), desfășurat anul acesta la Cernăuți, în Ucraina.

Evenimentul a reunit tineri participanți din 12 țări. Delegația OTUR a fost formată din șapte persoane, provenite din județele București, Maramureș, Cluj, Arad, Satu Mare, Suceava și Timiș. Reprezentanții ucrainenilor din România au avut ocazia de a lua parte la diferite discuții și de a face schimb de bune practici și expertiză în domeniul politicilor pentru tineret.

Forumul de anul acesta a abordat, de-a lungul celor patru paneluri, subiecte diverse, precum:

„Diaspora văzută ca un brand-ambasador al Ucrainei în lume”, „Diplomația culturală”, „Ed(you)cation” și „Rolul tinerilor în formarea politicilor publice”.

FTUD este o inițiativă care are scopul de a organiza întâlniri ale liderilor organizațiilor de tineret ucrainene din diasporă și din Ucraina, pentru a se uni în jurul ideii de unificare a ucrainenilor de pretutindeni, de dezvoltare a structurilor internaționale, de intensificare a procesului educațional non-formal; de consolidare a contactelor existente și de stabilire de noi contacte cu tineri și personalități publice și culturale din Ucraina.

Forumul se desfășoară, anual, în Ucraina și constituie un eveniment internațional la care participă lideri ai organizațiilor de tineret ucrainene din diasporă, șefi ai organizațiilor diasporei, reprezentanți ai misiunilor diplomatice, reprezentanți ai instituțiilor publice din Ucraina, deputați, personalități din domeniul culturii.

În perioada 1-4 septembrie 2021, la Constanța, s-a desfășurat cea de-a V-a ediție a Consfătuirilor Naționale ale cadrelor didactice care predau limba ucraineană și reuniunea consilierilor locali ai UUR, cu tema „Rolul învățământului și al administrației publice locale în păstrarea identității ucrainene”, organizate de către Uniunea Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Ministerul Educației.

Au participat 80 de cadre didactice din localitățile cu populație ucraineană, 39 de consilieri locali și un primar. La festivitatea de deschidere, au luat parte președintele Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, subsecretarul de stat de la Departamentul pentru Relații Interetnice, Amet Aledin, Secretarul II al Ambasadei Ucrainei în România, Petro Stoian, președinta Federației Mondiale a Organizațiilor de Femei Ucrainene, Evhenia Petrova, Inspectorul școlar general adjunct al Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, Ioan Muntean, expert în managementul proiectelor, Angela Pobozsnyi, președintă filialelor județene ale UUR, directori ai școlilor în care se studiază limba ucraineană și, bineînțeles, profesori de limba ucraineană.

Cele mai importante subiecte dezbătute pe parcursul celor patru zile au fost: cadrul normativ pentru anul școlar 2021-2022, privind studiul în limba maternă; situația învățământului în limba ucraineană; rolul directorilor unităților de învățământ în promovarea studiului limbii / în limba maternă; analiza procesului educațional pentru disciplina limba și literatura maternă ucraineană; mecanismele de atragere a persoanelor interesate de studierea limbii materne ucrainene, precum și cele de îmbunătățire a procesului educațional privind predarea limbii / în limba ucraineană în mediul online; îmbunătățirea competențelor de comunicare în limba maternă, ucraineană, conform tendințelor didactice moderne; prezentarea conceptului de clustere-avantaje competitive; prezentarea modalităților de atragere a fondurilor

europene în zonele în care trăiesc etnicii ucraineni; rolul reprezentanților minorităților naționale în administrațiile publice locale; modalități de reprezentare a intereselor cetățenilor în administrațiile publice locale; autosustenabilitatea; colaborarea interinstituțională în administrația publică locală.

Miercuri, 8 septembrie, Filiala UUR Botoșani a organizat un eveniment festiv, cu prilejul prăznirii hramului bisericii „Nașterea Maicii Domnului” din satul Rogojești, comuna Mihăileni, cu populație majoritar ucraineană.

După încheierea slujbei religioase, a avut loc un program artistic, susținut de fanfara „Florile Bucovinei” (juniori), „Florile Bucovinei” (seniori) și de grupul vocal din Paltinu, care au încântat publicul prezent cu câteva zeci de melodii, proprii bogatului repertoriu popular ucrainean.

La eveniment, au participat președintele Filialei Botoșani a UUR, Victor Semciuc, consilierul local al UUR, Dumitru Iavorenciuc, prof. Paul Bilocopetiuc, alături de numeroși localnici și oaspeți din localitățile învecinate.

În cadrul aceleiași acțiuni, tânăra pictoriță Ilinca Ciubotariu, elevă în clasa a VIII-a la Liceul de Artă „Ștefan Luchian” din Botoșani, a expus câteva lucrări din portofoliul său artistic.

Filiala UUR Botoșani, împreună cu preotul paroh Ioan Flaviu Rus, a asigurat tot ceea ce a fost necesar pentru ca evenimentul să se desfășoare în cele mai bune condiții, oferind și masa pentru invitați.

În perioada 10-11 septembrie, la Satu Mare, s-a desfășurat cea de-a X-a ediție a Simpozionului Internațional „Relațiile Româno-Ucrainene: Istorie și Contemporaneitate”, organizat de Filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), în parteneriat cu Consiliul Județean Satu Mare, Muzeul Județean Satu Mare, Universitatea Națională din Ujgorod, Facultatea de Litere – Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj Napoca, Universitatea Națională „Iurii Fedkovici” din Cernăuți, Biblioteca „Petre Dulfu” din Baia Mare, Fondul de Caritate „Resurse și Inițiative Publice” din Cernăuți.

La simpozion, au participat reprezentanți ai Uniunii Ucrainenilor din România, ai instituțiilor partenere și ai administrațiilor din România și Ucraina, cadre universitare, cercetători științifici, doctoranzi, jurnaliști și alți invitați.

În deschiderea lucrărilor, cuvinte de salut au fost rostite de președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat în Parlamentul României, Nicolae Miroslov Petrețchi, prefectul județului Satu Mare, Tamas Ferenc Altfatter, președintele Consiliului Județean Satu Mare, Csaba Patachi, președintele Administrației de Stat Transcarpatia, Anatoli Poloskov, vicepreședintele Consiliului regional Transcarpatia, Vasyl Ivancio, primarul municipiului Satu Mare, Gabor Kereskenyi, directorul Muzeului Județean Satu Mare, Liviu Marta.

Nicolae Miroslov Petrețchi, în cuvântul său, a subliniat că prin eforturi comune UUR și partenerii săi, au reușit să transforme această inițiativă, menită să contribuie la consolidarea relațiilor româno-ucrainene, într-o manifestare de anvergură internațională, cu participarea a numeroși invitați de prestigiu din România, Ucraina, și nu numai.

Reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a salutat atât colaborarea excelentă dintre UUR și autoritățile locale Satu Mare, cât și bunele relații de vecinătate și cooperare dintre județul Satu Mare și regiunile învecinate din Ucraina, care s-au materializat în proiecte transfrontaliere concrete, în beneficiul tuturor populațiilor din zonele de graniță.

Lucrările simpozionului internațional s-au desfășurat pe parcursul a două zile, pe mai multe secțiuni, fiind dedicate diferitelor probleme, în special celor legate de relațiile româno-ucrainene.

Caravana ucraineană

Caravana ucraineană a poposit în localitatea Cliciova, comuna Bethausen, județul Timiș, la 15 august 2021. Evenimentul cultural a fost organizat de Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, sub coordonarea președintelui acesteia, domnul Gheorghe Hleba. Am avut onoarea de a fi gazdele acestei activități artistice, la care au luat parte oaspeți de seamă.

Prezența domnului deputat și președinte al UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, în mijlocul comunității ucrainene, a fost un precedent, acesta fiind direct interesat de problemele și proiectele care vizează comunitatea noastră. S-a încheiat un protocol de colaborare și parteneriat cu primăria comunei Bethausen, în prezența domnului primar Ioan Lihoni.

Reprezentanți de seamă au luat parte la acest eveniment: prim-vicepreședintele Filialei județene Satu Mare, Vasile Buciuta, președintele Filialei județene Arad, Gavrilă Miculaiciuc, președintele organizației Bîrna, Ioan Longa, președintele organizației Lugoj, Ioan Covaci, președintele organizației Știuca, Sorin Laver, președintele organizației Bethausen și consilier local, Vasile Condrei.

Musafirii au fost primiți, cu pâine și cu sare, la căminul cultural, unde s-a desfășurat un program artistic cu cântece, poezie și dans ucrainean. Elevii au fost însoțiți de profesori coordonatori, de la școlile Darova, Lugoj – prof. Violeta Manzur, Știuca – prof. Mioara Cinar, Criciova – coordonator Vasile Șandor, Arad – Alexandru Miculaiciuc și Bethausen – prof. Maria Szabo-Condrei.

Copii, părinți și vârstnici au putut fi observați îmbrăcați în costume tradiționale ucrainene. Atmosfera a fost una de sărbătoare, însoțită de bucuria părtășiei edililor UUR cu comunitatea. Atât copiii, cât și consătenii au fost foarte încântați de programul artistic, aducându-și aminte de tradiția lor și conservând moștenirea primită din moși-strămoși. Acțiunea s-a încheiat cu o masă festivă, la o pensiune din localitatea Bethausen.

Comunitatea ucraineană din Bethausen, recunoscătoare pentru că au un reprezentant de seamă în Parlamentul României, pe domnul Nicolae Miroslav Petrețchi, salută cu multă prețuire prezența acestuia în mijlocul lor și îi doresc succes în realizarea obiectivelor propuse.

prof. Maria SZABO-CONDREI

CERVONA RUJA TROIKA

„Cervona ruja troiaka” este un festival al cântecului ucrainean, născut din pasiunea pentru artă, poezie, cultură, tradiție și conservarea acestora. Ucrainenii sunt un popor care cântă; este un mod de exprimare a trăirilor, a bucuriei sau a supărării, este o manieră de a marca evenimentele vieții. Cântecul ucrainean reprezintă un balsam pentru inimă și hrană pentru suflet. Muzicalitatea limbii, inflexiunile melodice, cântecele tradiționale sunt tezaurul care ne ridică spiritul, ne acompaniază cu tamburine, viori și acordeoane. Cântecele vechi ucrainene nu le găsești nici în cărți și nici dacă navighezi pe internet. Ele sunt înscrise în gena celor care sunt sau se simt aparținând acestei minorități. Se cântă, se transmit oral din generație în generație, sunt interpretate la festivaluri în zilele noastre.

Unul dintre aceste cântece este „Cervona ruja troiaka”, adică „Trandafir în trei culori”. Metafo-

ra din titlu și versurile vorbesc despre familie, mai exact despre o ceartă între membrii acesteia, mai greu de înțeles pentru actualitatea modernă, dar cu un farmec narativ al melodiei care se derulează ca o poveste cu a fost odată. Impactul emoțional, vechimea cântecului, popularitatea acestuia în rândul ucrainenilor au făcut ca să fie ales drept Imn al acestui festival.

Filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la data de 10 iulie 2021, a II-a ediție a Festivalului de cântece ucrainene, intitulat „Cervona ruja troiaka”, după numele acestui vechi și îndrăgit cântec al ucrainenilor de pretutindeni. Moderatorul evenimentului a fost domnul Mihai Traista, care a prezentat, în deschidere, invitații și a vorbit despre rolul cântecului ucrainean în păstrarea tradiției culturale a acestei minorități. Dintre invitați, a menționat Ansamblul artistic „Kolomeika” din Siret, Ansamblul artistic „Zorea” din București, pe doamna Magdalena Băcescu, pe Natalia Pancec & Dan Vasilescu din București.

Ansamblul „Kolomeika”, constituit în anul 2002, a reprezentat cântecul, dansul și portul ucrainean în țară și în toată lumea, de la Viana do Castelo din Portugalia la

„Românii au talent” sau la diverse alte concursuri și festivaluri. Ansamblul artistic „Zorea”, renumit în sânul comunității ucrainene, cu activitate din 1995, a evoluat pe scene din Ucraina, Polonia, România, în cadrul manifestărilor culturale ale minorităților naționale sau la diverse emisiuni de televiziune. Printre revistele și publicațiile expoziției prezentate s-a regăsit și numele doamnei Magdalena Băcescu, actriță și profesor metodist de Arta Actorului la Clubul Copiilor București, care, plecând de la două jocuri teatrale, povestea și învățătura, pe care le făcea încă de la începutul carierei didactice, a dat naștere unui proiect unic în România, de scriere creativă pentru copii și tineri, „Poveștile lui Puffy”. Natalia Pancec, violonistă cu o bogată activitate concertistică, și Dan Vasilescu, care s-a afirmat mai ales în muzica folk, fiind premiat și invitat la diverse festivaluri, au încântat publicul cu vioara și chitara, acompaniind sau doar concertând instrumental. Solista Zenovia Mandiuc a prezentat câteva cântece ucrainene. Artiștii au adus pe scenă, pe lângă vibrația muzicii, costumul popular specific, intensitatea culorilor, florile din coronițele vesele ca o zi de iulie.

Au fost prezenți reprezentanți ai Ambasadei Ucrainei la București, membri ai Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România, inițiatorii acestui festival.

Buna dispoziție și cântecul ucrainean, într-o sinonimie totală, au guvernat câteva ore scena din aer liber. Cultura și tradiția prin cântec unesc și încheagă spiritul limbii materne, cizează sentimentul apartenenței la un grup etnic, induc o stare de bine, pe care doar cântecul ucrainean o poate transmite.

Otilia MATNER

Cu limba ucraineană la școala de vară

În perioada 19-23 iulie a.c., Școala Gimnazială Bălcăuți a găzduit cea de-a III-a ediție a Școlii de Vară pentru copiii de etnie ucraineană din județul Suceava. Organizatorii acțiunii au fost Filiala Suceava a UUR și Consiliul local al comunei Bălcăuți, iar partener – Școala Gimnazială Bălcăuți. Amintim că acest proiect a debutat tot la Bălcăuți, în urmă cu trei ani.

La deschidere, au fost prezenți dl Nicolae Miroslov Petrețchi, deputat al minorității ucrainene în Parlamentul României și președintele UUR, dl Ilie Sauciuc – președintele Filialei Suceava a UUR și inspector în cadrul IȘJ Suceava, Ciprian Lușcan – consultant parlamentar al deputatului Nicolae Miroslov Petrețchi, Camera Deputaților, Vasile Șoiman – primarul comunei Bălcăuți, Iulian Petru Chideșa – viceprimarul comunei Bălcăuți, Secstilia Gherase – directorul Școlii Gimnaziale Bălcăuți.

Au pornit în această aventură educațională 70 de copii de la cele trei școli din comună însoțiți de 12 cadre didactice. Activitățile de învățare și recreere au fost coordonate de către doamna director Secstilia Gherase și de profesorii de limba ucraineană Anca Știubianu, Diana Frase-niuc, Narcisa Cîrstean și Lidia Dascaluic, ajutați de profesorii-asistenți Alina Cozariuc, Rodica Șoiman, Dorica Cioban, Cristina Chideșa, Alina Caciur, Lăcrămioara Grigoriuc și Petru Șoiman.

Copiii au putut explora subiecte fascinante printr-o serie de activități precum jocuri de comunicare, ateliere creative, activități artistice și excursii. Pentru cei mici, programul a fost astfel conceput încât să le stârnească curiozitatea privind lumea înconjurătoare. Copiii mai mari au fost îndrumați să-și dezvolte aptitudini de colaborare și creativitate; au fost stimulați și încurajați să-și dezvolte capacitatea de a se exprima verbal în fața unui auditoriu. Grupele de lucru au fost astfel constituite, încât copiii să interacționeze cu colegii lor de la celelalte școli. În timpul activităților, s-au legat prietenii, nu au lipsit distracția și buna dispoziție, iar elevii și-au îmbunătățit abilitățile de a comunica în limba ucraineană.

Echipa de profesori s-a străduit, de-a lungul întregii săptămâni, să sporească elevilor deprinderile de a asimila cunoștințe și de a comunica eficient. Activitățile s-au axat pe tematici variate și atractive, subiectele fiind relaxante și diverse. În acest sens, copiii au participat la jocuri de antrenare a memoriei și a atenției, au empatizat cu personaje din basme, au confecționat diverse obiecte, valorificând, totodată, subiecte din revista pentru copii „Clopotel”, editată de UUR.

De asemenea, participanții la școala de vară au beneficiat de o excursie. Organizați în mai multe serii, copiii au vizitat o casuță-simbol care tezaurează în ea universul existențial al omului de altădată. Este vorba de proiectul de suflet al familiei Torac din Brodina, membrii căreia încearcă să oprească timpul în loc, să nu-l lase să fure o lume care, nu demult, era un mod de viață, iar, acum, devine un exponat al vremurilor de odinioară. Gazdele grupurilor de excursioniști au fost Elena Torac și fiul dumneaei, Paul Torac, care, pe lângă prezentarea obiectelor adunate în colecția etnografică, le-au dăruit copiilor și plăcinte calde.

Amintim faptul că elevii au servit, în fiecare zi, masa la școală și au lucrat cu materiale asigurate de către Filiala Suceava a UUR.

La final, un buchet de gânduri despre Școala de vară...

Doamna director Secstilia Gherase le-a mulțumit tuturor pentru „aceste activități minunate la care au participat și în care s-au implicat toți copiii” și a continuat spunând: „Ne-a bucurat faptul că numărul participanților a fost mare, copiii întrebându-ne în fiecare zi dacă pot veni cu verșorii sau alte rude apropiate, aflate în această perioadă în comuna noastră. Fără sprijinul cadrelor didactice, care i-au îndrumat pe parcursul acestor zile, noi nu am fi putut încheia o astfel de activitate amplă, complexă, în care copiii și-au expus în sălile de clasă obiectele pe care le-au realizat sub coordonarea doamnelor profesoare,

Școala de vară

au participat la activități artistice în sala căminului cultural, au luat parte la excursii”.

Președintele Filialei Suceava a UUR, dl Ilie Sauciuc, și-a început cuvântul cu o promisiune: „În timp ce doamna director amintea de o participare numeroasă, colegii din spate murmurau ca la anul să participe mai mulți copii. Să știți că așa va fi: la anul, vom avea mai mulți copii! Vom încerca să bugetăm această Școală de vară cu o sumă mai mare, pentru a putea participa chiar toți copiii din școală și, de ce nu, și cei din grădiniță, căci pot fi realizate activități și pentru cei mici. Este un proiect pornit în urmă cu trei ani, pe care noi l-am reluat și-l vom continua. Uneori, s-a

dorit ca el să fie itinerant; dar poate că este bine să nu dezrădăcinezi ceva ce a început bine într-un loc și să mergi într-acolo unde, sunt convins, că va fi la fel de bine..., însă prin tradiție cred că este recomandat să continuăm aici. În același timp, și Școala Gimnazială Bălcăuți s-a implicat activ, depunând la IȘJ o documentație în ceea ce privește această Școală de vară, pentru a îndeplini toate criteriile cerute de astfel de activități extrașcolare

și cred că, la final, va trebui să faceți o scurtă prezentare a ceea ce s-a întâmplat aici, fiind sigur că aveți ce să expuneți. Din partea domnului deputat, vreau să vă transmit mulțumirile dumnealui pentru implicare, acesta fiind foarte plăcut impresionat. Dumnealui provine dintr-o familie de cadre didactice și știe ce înseamnă munca cu elevii. Susținerea UUR, a dumnealui, a noastră, a Comitetului de la Suceava, a organizațiilor locale este totală pentru elevi, pentru ceea ce înseamnă limba ucraineană. Sunt convins că elevii dumneavoastră au descoperit cu mare plăcere și ce înseamnă un muzeu cu obiecte valoroase, este vorba de muzeul de la Brodina. Poate în viitor se vor face asemenea muzee și-n alte părți, dar realizarea acestui obiectiv depinde de mai mulți factori. Vreau să subliniez faptul că ceea ce ați văzut voi acolo sunt obiecte care, dacă nu s-ar fi ocupat cineva să le adune, nu ar mai fi existat astăzi, pentru că unele ar fi fost vândute, iar altele – distruse. Promit că, anul viitor, ediția a IV-a va avea loc tot aici, la dumneavoastră, cu mai mulți copii și poate vom încerca să diversificăm și vizitele, vom gândi și altfel de activități”.

Primarul comunei Bălcăuți, dl Vasile Șoiman, a apreciat ediția din acest an a Școlii de vară și speră „într-o colaborare la fel de bună și în viitor. Ne vom întâlni pentru a pregăti ediția din anul 2022 și vom încerca să prindem și noi în bugetul local această activitate”.

Iulian Chideșa, viceprimarul comunei Bălcăuți, a spus că Școala de vară a fost: „...întădăvăr, o activitate foarte reușită, ceva deosebit, ceva ce, în timpul anului școlar, nu se întâmplă. Întotdeauna, am zis că într-o comunitate fie mai mică, fie mai mare este foarte importantă relația între școală, primărie, consiliu local și biserică. Dar iată că, în localitățile unde există minoritate ucraineană, un rol deosebit de important îl joacă și Uniunea Ucrainenilor din România, cea care sprijină activitățile culturale și se alătură celor trei stâlpi ai societății: primăria, școala și biserica. Am observat că pentru acțiunea de azi aceste instituții au colaborat foarte bine și nu pot decât să-i felicit pe toți cei implicați, să le doresc mult succes și o cooperare cât mai bună în continuare. Felicitări copiilor, felicitări colegilor, cadrelor didactice, felicitări tuturor!”.

Doamna profesoară Anca Știubianu a vorbit în numele corpului profesoral implicat în derularea activităților didactice și recreative: „Mulțumim tuturor pentru că am demonstrat că suntem o echipă, mulțumim Uniunii pentru sprijinul acordat, mulțumim colegilor, care au muncit, fiecare pe pătrățica lui, și dacă a ieșit bine sau nu, dacă v-a plăcut, aplaudați cât mai tare, dacă nu... (Și s-a auzit un rotop lung de aplauze). Și mie mi-a plăcut să lucrez cu voi”.

Adăugăm și gândul Deliei Haureș, elevă participantă la activitate, gând structurat sub forma unui text argumentativ, pe care elevii de-a VI-a l-au învățat în timpul anului școlar la orele de limba română: „Impresia mea despre Școala de vară este că a fost o activitate foarte frumoasă și educativă, care m-a ajutat să învăț mai multe lucruri despre limba ucraineană, dar să și descopăr o altfel de școală. În primul rând, mi-am consolidat unele cunoștințe legate de limba ucraineană care-mi vor fi de folos în viitor. Am exersat pronunția, exprimarea gândurilor și a ideilor atât verbal, cât și în scris, pornind de la câmpul lexical al denumirilor fructelor, culorilor, lunilor anului etc. În al doilea rând, în afară de a învăța într-un mod mai distractiv, am făcut și activități extrașcolare cum ar fi: vizionarea unor filmulețe educative, karaoke, dans, confecționarea de jucării atractive. În concluzie, a fost o săptămână foarte frumoasă, în care mi-am revăzut unii dintre colegi și profesori și am cunoscut alți copii din comuna mea. Aș vrea să se organizeze și vara viitoare o astfel de activitate”.

Cu adevărat, a fost o săptămână intensă și plină de activități interesante și de exersare a limbii ucrainene.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Școala de vară – Bălcăuți

Din pasiune pentru limba ucraineană

Școlile de vară combină informațiile educative cu activitățile extracurriculare captivante, pentru a ajuta copilul să-și îmbogățească cunoștințele și, în același timp, să-l angreneze în activități și excursii fascinante și educative. Programele sunt proiectate pentru cei care vor să-și depășească limitele cunoașterii, pentru cei care doresc să aprofundeze subiecte și pentru cei care doresc o vacanță activă.

În săptămâna 19-23 iulie 2021, s-a desfășurat, la Bălcăuți, o comună din județul Suceava, a III-a ediție a Școlii de vară pentru copiii aparținând minorității ucrainene. Anul acesta, acțiunea organizată de Uniunea Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Școala Gimnazială din localitate, a găzduit 70 de copii din toate cele trei școli, coordonați de 12 cadre didactice.

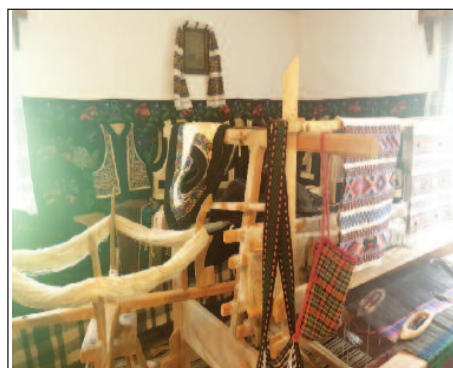
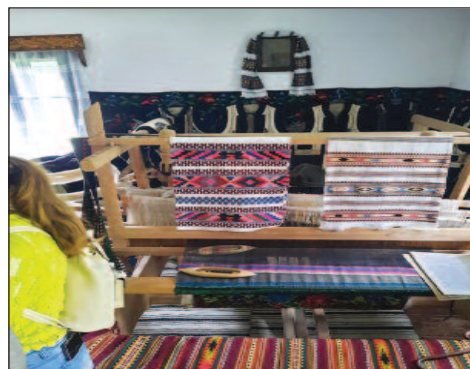

Marti, 20 iulie 2021, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi, deputat în Parlamentul României, a participat la deschiderea Școlii de vară. Domnia sa a luat cuvântul alături de președintele Filialei UUR Suceava, domnul Ilie Sauciu, viceprimarul localității Bălcăuți, domnul Iulian Chideș, directorul instituției gazdă, doamna Secstilia Gherase, profesorii Cristina Chideș, Petru Șoiman, Anca Ștubianu.

Activitățile școlare și de recreere din cadrul Școlii de vară au cuprins materiale informative despre limba și cultura ucraineană,

activități de creație pentru dezvoltarea vocabularului, o excursie la Brodina. Obiectivul principal al excursiei a constat în vizitarea impresionantă colecții etnografice, întâmpinați fiind acolo de doamna Elena Torac și fiul domniei sale, Paul Torac, cei care au amenajat un colț de rai în Brodina, o casuță veche de 100 de ani, care adăpostește o colecție neprețuită de obiecte, culese ani de-a rândul, expozate care, prin sfânta lor mușenie, vorbesc astăzi despre obiceiuri și tradiții, port și credință.

Doamna profesor Cristina Chideș, unul dintre profesorii coordonatori, ne povestește: „La Brodina, ne-au întâmpinat cei care „se fac vinovați” de amenajarea locului de poveste. Odată deschisă ușa, am pășit pe tărâmul de demult al huțurilor, ucrainenii de la munte, iar povestea din lumea lui *a fost odată*, relatată cu vădită pasiune de către Paul Torac, ne-a fascinat întru totul. Și uite-așa am aflat o sumedenie de lucruri interesante despre obiceiurile și tradițiile huțule, portul și credința lor. Fiecare obiect și-a depănat povestea și ne-a ajutat să ne imaginăm modul de viață al huțurilor din Brodina. În mod deosebit, ne-a plăcut colecția de ouă încondeiate. Despre acest meșteșug, care se practică în familia Torac de patru generații, și despre tehnica încondeierii ouălor ne-a vorbit Elena Torac, vestit meșter popular, explicându-ne, pe îndelete, cum a devenit oul obiect de artă”. Ne arată fotografii, zâmbeste și continuă: „Ne-a trezit la realitate aroma îmbietoare de plăcinte calde, parcă atunci scoase din cuptorul bunicii. Mmm..., ce poate fi mai plăcut decât să savurezi o plăcintă delicioasă în aerul proaspăt de

munte! A fost de poveste... și excursia, și plăcintele! Data viitoare vom primi și o culegere de cântece ale huțurilor, culese și traduse de domnul Paul”.

Relatându-ne despre activitățile derulate în această săptămână, doamna Anca Ștubianu, unul dintre profesorii coordonatori, ne-a spus că „Ceea ce faci din dragoste este de durată. Noi, profesorii care lucrăm cu acești copii, o facem din pasiune. Această Școală de vară se face din respect, credință și dragoste pentru limba ucraineană și pentru viitor, limba, cultura și copiii fiind cheia identității unui popor”.

Otilia MAȚNER

30 DE ANI DE LA RESTABILIREA INDEPENDENȚEI UCRAINEI

(Urmare de la pagina 1)

neamul cazacilor. Noi nu suntem orfani și nici abandonați, ci suntem urmașii unui stat puternic, care era centrul Europei...”, cu ocazia manifestărilor dedicate Independenței Ucrainei, desfășurate în Piața din centrul Kievului – *Майдан Незалежності* (Piața Independenței).

Adevărul rostit de către președintele Ucrainei privind istoria ucrainenilor și a strămoșilor acestora a reprezentat unul dintre motivele ca liderul de la Kiev să semneze, în direct, un decret prezidențial, prin care a fost instituită o nouă sărbătoare națională, „Ziua Statului Ucrainean”, ce va fi marcată, anual, la 28 iulie, dată ce coincide cu sărbătoarea dedicată creștinării, la 988, a Rusiei Kievene de către Volodymyr cel Sfânt.

În cadrul evenimentului festiv din Piața Independenței, o acțiune importantă a constituit-o acordarea de către președintele Ucrainei a numeroaselor ordine și medalii atât soldaților (ori urmașilor acestora), care au luptat și încă luptă în zonele a căror integritate teritorială este amenințată, cât și personalităților din diferite domenii, care au contribuit la propășirea țării. Nu putea lipsi de la asemenea eveniment parada armatei ucrainene, căreia i s-au alăturat militari din mai multe țări europene.

Printre invitații de seamă la eveniment, s-au numărat șefi de stat europeni, prim-miniștri, miniștri, parlamentari din lumea întreagă etc. Din partea României, a participat președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, precum

și dl Florin Cîțu, prim-ministrul României, împreună cu ministrul de externe, dl Bogdan Aurescu. Cu o zi înainte, la 23 august, aceștia au luat parte la summitul de lansare a Platformei Internaționale Crimeea, care a reunit la Kiev reprezentanți din 46 de țări, printre care și România.

De menționat un fapt istoric în cadrul evenimentelor festive, acela că președintele UUR a avut întâlniri și discuții cu personalități naționale și internaționale de prim rang, și anume: Volodymyr Zelenskyi – președintele Ucrainei, Denys Shmyhal – prim-ministrul ucrainean și cu Patriarhul Ecumenic Bartolomeu – Arhiepiscopul Constantinopolului.

Cu această ocazie, de pe cele două poziții inseparabile ale ființei noastre, cea de etnic ucrainean și cea de cetățean al României, salutăm cu căldură cea de-a 30-a aniversare a dobândirii Independenței Ucrainei, urând ucrainenilor și președintelui acestora La mulți ani! și mult succes în integrarea în spațiul euro-atlantic și în devenirea Ucrainei a unui stat european prosper!

Slavă Ucrainei! Glorie eroilor!

Din identitatea religioasă a ucrainenilor

Cultura și religia au un rol esențial în existența, evoluția și afirmarea persoanei, în cristalizarea comunităților. Cultura este fluidă, expresie a naturii umane, se înnoiește, se rafinează, se îmbogățește, dar se păstrează întotdeauna și se transmite din generație în generație. Religia este o nevoie a individului de a-și defini identitatea personală și socială, cu o influență formativă majoră asupra gândirii și comportamentului uman, care l-a motivat să adere la principii etice și norme morale tradiționale, să mediteze asupra scopului vieții, să manifeste altruism față de semenii și să practice o relație personală cu Divinitatea prin rugăciune. Astfel, religia asigură un aspect moral al coeziunii sociale, prin idei, valori și norme necesare oamenilor pentru formarea unei identități comune. Este cea care coagulează relația dintre membrii unui grup, oferind acel ansamblu de valori comune.

Valorizarea identității culturale, prin participare la viața comunității și la dialog intercultural, s-a realizat la Dărmănești, în județul Suceava, unde, la 20 iulie a.c., s-a desfășurat acțiunea culturală „Identitatea religioasă a ucrainenilor”, susținută de Uniunea Ucrainenilor din România, fiind onorată de prezența domnului deputat Nicolae Miroslav Petrețchi – președintele UUR și a domnului inspector Ilie Sauciuc – președintele Filialei Suceava a UUR. Biserica îmbrăcată în haine de sărbătoare și preotul paroh Mihai Cobziuc, gazda acestei activități, au creat o atmosferă sfântă în care religia și cultura îi apropie pe oameni, îi ridică spiritual, atunci când înalță rugăciunea, aplecați în smerenie. La sărbătoarea Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul, a devenit deja tradiție să aibă loc o slujbă în sobor, credincioșii să vină îmbrăcați în costume tradiționale, iar slujba să se țină bilingv. Soborul Cinstiților Părinți a fost alcătuit din 11 preoți și 2 diaconi. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului părinte Calinic, au slujit părințele arhidiacon Vasile Demciuc – consilier eparhial – și părintele Justinian Cojocaru – director în cadrul Sectorului Misiune. Au mai fost prezenți preoții de la parohiile Sf. Cruce – Suceava, Baineș, Nisipitu – Ulma, Măriței, Mărițeia Mică, Dărmănești I, Călinești-Enache.

Evenimentul religios de înaltă trăire duhovnicească s-a încheiat cu un concert de pricesne la care au participat grupurile „Vocile Negostinei” din localitatea cu același nume, elevii Școlii din Șerbăuți, „Polonenka” din Paltinu și grupul vocal „Gatna” din Dărmănești, formații artistice din sate ucrainene ale județului Suceava.

Părintele Mihai Cobziuc a mulțumit Uniunii Ucrainenilor din România pentru susținerea și sprijinul acordat în derularea acțiunii și pentru ajutorul financiar oferit pentru realizarea unor costume deosebite, tradiționale, necesare grupului vocal ucrainean din localitate.

Religia, acest legământ al vieții sociale, și cultura – un ansamblu complex ce include cunoașterea, credința,

arta, morala, tradițiile, constituie liantul care definește identitatea unui popor. Biserica, prin oamenii ei devotați, cântecul și costumul tradițional, hramul bisericii ca prilej de manifestare, formează acea valoare și frumusețe a etniei ucrainene.

Comunitatea ucraineană de pe meleagurile Bucovinei nu poate funcționa fără o identitate socio-religioasă, fără experiența reală a credinței și a relației cu Dumnezeu, exprimată în interiorul unei comunități vii, așa cum este cea din Dărmănești, prin expresiile virtuților și ale faptelor care întrețin viața religioasă autentică și cultura etniei ucrainene din zonă.

Otilia MAȚNER

NOI CONDUCĂTORI SPIRITUALI AI VICARIATULUI ORTODOX UCRAINEAN DIN ROMÂNIA

Anul 2021 a adus mai multe schimbări în conducerea Vicariatului Ortodox Ucrainean din România, ca urmare a pensionării părintelui vicar Ioan Pițura și a părintelui protopop Ilie Albiciuc. Cu binecuvântarea Preafericirii Sale Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe din România, funcțiile vacante au fost ocupate de către următorii preacucernici părinți:

În funcția de vicar general al Vicariatului Ortodox din România a fost numit părintele Nicolae Lauruc, fost consilier al Vicariatului. Părintele Nicolae Lauruc, parohul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Sighetu Marmației, absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă din Sibiu, după o scurtă perioadă în care a activat ca secretar și profesor la Seminarul Ortodox din Caransebeș, a fost numit preot paroh la prima sa parohie,

Poienile de sub Munte I (1980-1990). Aici, pe lângă recondiționarea vechii biserici de lemn (monument istoric) a reușit să ctorească impunătoarea biserică cu hramul

„Pogorârea Sfântului Duh”, în ciuda prigoanei comuniste care a încercat de nenumărate ori să zădărnicească acest demers. Începând cu anul 1990, ca urmare a alegerii sale în funcția de consilier al Vicariatului Ortodox Ucrainean, slujește ca preot paroh la Sighetu Marmației, unde recondiționează în totalitate biserica, între timp, absolvind și cursurile de doctorat din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Prešov (Slovacia). De-a lungul aceleiași perioade, sprijinit de comunitatea credincioșilor, a construit o nouă bisericuță-capelă în cimitirul parohial, a înființat un muzeu al parohiei și a fost lector de Retorică în cadrul Univ. „Vasile Goldiș”, filiala Baia Mare. A publicat sute de articole și studii (în limbile română și ucraineană) în țară și în străinătate, a scris șapte cărți, a editat volume de rugă-

ciuni, liturghiere și diverse cărți cu caracter religios.

După alegerea părintelui Nicolae Lauruc ca vicar, funcția de consilier al Vicariatului a fost transformată în protopop al Protopopiatului Sighetu Marmației. În această funcție, a fost numit părintele Petru Rahovan. Având studii teologice în Ucraina, absolvent al Facultății de Teologie Pastorală din Pitești și al cursurilor de master din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, părintele Petru Rahovan păstorește, începând cu anul 1999, comunitatea ortodoxă ucraineană din Repedea, Maramureș, unde, împreună cu credincioșii săi, a renovat în întregime biserica (construită între 1895-1901), aceasta fiind sfințită în anul 2010.

pr. Marius N. LAURUC
(Continuare la pagina 20)

Consfăturile Naționale ale Uniunii Ucrainenilor din România cu tema „Rolul învățământului și al administrației publice locale în păstrarea identității ucrainene”

Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, în parteneriat cu Ministerul Educației, a V-a ediție a Consfăturilor Naționale ale cadrelor didactice care predau limba ucraineană și întrunirea consilierilor locali ai UUR, având ca temă principală „Rolul învățământului și al administrației publice locale în păstrarea identității ucrainene”. Evenimentul s-a desfășurat în perioada 1-4 septembrie 2021, în stațiunea Jupiter, județul Constanța.

La desfășurarea activităților, au luat parte 80 de cadre didactice, 39 de consilieri și un primar din localitățile cu populație ucraineană. Festivitatea de deschidere s-a bucurat de prezența unui număr mare de oficialități, prin-

tre care: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, subsecretarul de stat de la Departamentul pentru Relații Interetnice, dl Amet Aledin, Secretarul II al Ambasadei Ucrainei în România, dl Petro Stoian, președinta Federației Mondiale a Organizațiilor de Femei Ucrainene, dna Evhenia Petrova, inspectorul școlar general adjunct al Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, dl Ioan Muntean, experta în managementul proiectelor, dna Angela Pobożnyi, președinții filialelor județene ale UUR, membrii Consiliului UUR, directori ai școlilor în care se studiază limba ucraineană, precum și profesori de limbă ucraineană din toată țara.

Timp de 4 zile, în cadrul mai multor ședințe, au fost dezbătute subiecte de mare importanță, precum cadrul normativ pentru anul școlar 2021-2022,

privind studiul în limba maternă; rolul directorilor unităților de învățământ în promovarea studiului limbii / în limba maternă; analiza procesului educațional pentru disciplina limba și literatura maternă ucraineană; situația învățământului în limba ucraineană; îmbunătățirea competențelor de comunicare în limba maternă ucraineană, conform tendințelor didacticii moderne; mecanismele de atragere a persoanelor interesate de studierea limbii materne ucrainene, precum și cele de îmbunătățire a procesului educațional privind predarea limbii / în limba ucraineană în mediul online; prezentarea modalităților de atragere a fondurilor europene în zonele în care trăiesc etnicii ucraineni; rolul reprezentanților minorităților naționale în administrațiile publice locale; prezentarea conceptului de clustere-avantaje competitive; colaborarea interinstituțională în administrația publică locală; modalitățile de reprezentare a intereselor cetățenilor în administrațiile publice locale; autosustenabilitatea și altele.

Procesul educațional, indiferent de locul de desfășurare al acestuia, fie el la școală, acasă, în societate sau în comunitate, reprezintă principalul fenomen care cultivă identitatea națională, valorile, reperele și modelele legate de sentimentul apartenenței la cultura, civilizația și limba ucraineană. Acesta, în contextul social, uman și istoric contemporan, prin acțiunile și sprijinul total oferit de Uniunea Ucrainenilor din România, reușește să formeze elevi care gândesc, au capacitatea de comunicare clară, posedă principii fundamentale ale vieții, au o bună viziune asupra realității, în special asupra evoluției proprii persoane, dar, cel mai important, reușesc să înțeleagă nevoia de culturalizare și desăvârșire a personalității lor. Învățarea însoțește permanent evoluția civilizației noastre, iar acolo unde există educație, există și dezvoltare.

Administrațiile locale eficiente sunt cele care armonizează într-o măsură importantă valorile proprii cu valorile comunitare și cu aspectele culturale ale comunității pe care o reprezintă. Instituțiile locale joacă un rol esențial în destinele colectivității, deoarece influența acestora asupra vieții și bunăstării generale este una majoră. Atunci când aceste administrații sunt dominate de un set de valori pozitive, este asigurată și continuitatea identității culturale ucrainene.

Evenimentul desfășurat la Constanța, în perioada 1-4 septembrie a.c., constituie una dintre cele mai importante și ample acțiuni organizate de Uniunea Ucrainenilor din România pe parcursul unui an și încearcă să concentreze toate problemele comunității, în vederea soluționării lor și, implicit, a îmbunătățirii calității vieții ucrainenilor și a populației majoritare.

Consfăturile Tineretului Ucrainean

Comisia de tineret și sport a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în perioada 1-4 septembrie 2021, la Constanța, evenimentul „Consfăturile Tineretului Ucrainean”, în cadrul căruia a fost subliniat rolul important pe care îl joacă tinerii în societate și în transmiterea limbii și culturii ucrainene.

Președintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, a pus în evidență metodele prin care tinerii ucraineni trebuie să-și identifice competențele și să le valorifice la potențialul maxim, astfel încât deprinderile cruciale pentru viață să fie dezvoltate pentru a răspunde provocărilor economice, politice, sociale și culturale care ar putea apărea în viitorul apropiat. De asemenea, acesta a vorbit despre eforturile depuse de Uniunea Ucrainenilor din România atât în dezvoltarea și diversificarea acțiunilor privind structurile de tineret, cât și în adoptarea unor strategii care să ușureze integrarea lor în societatea actuală.

Având în vedere dorința majorității tinerilor ucraineni de a influența viața comunității din care fac parte și de a contribui la formarea unor politici și decizii care să-i vizeze direct pozitiv, Uni-

nea Ucrainenilor din România le oferă mijloacele adecvate pentru a-și exprima și realiza dorințele, interesele și opiniile, reprezentându-le, în același timp, aceste convingeri. De asemenea, în cadrul

ședințelor desfășurate la Jupiter, tinerii participanți au avut mai multe serii de discuții atât cu președintele UUR, cât și cu membrii Comisiei de tineret și sport, pentru a putea fi stabilite cu exactitate, pe de o parte, nevoile și problemele cu care

se confruntă, iar, pe de alta, metodele cele mai bune privind soluționarea acestora.

Președintele comisiei, dl Ciprian Lușcan, împreună cu membrii acesteia, au pus în evidență faptul că tinerii sunt atât principalii beneficiari, cât și victime ale schimbărilor sociale și economice majore ale comunității, iar pentru a putea îmbunătăți deciziile care au impact direct asupra vieții lor cotidiene, luate la nivel local, tinerii trebuie să se implice în viața politică. Acest pas ar impune administrațiilor locale să își asume identificarea aspirațiilor și nevoilor tinerilor și să le asigure, simultan, o includere activă pe plan socio-economic, civic și cultural. Totodată, au fost identificate obstacolele întâmpinate de noile generații în procesele de dezvoltare, fiind luată în considerare o diversificare mult mai amplă a proiectelor și a activităților destinate implicării lor active, astfel încât aceștia să-și găsească mult mai ușor rolul în societate.

Concluzionând, eforturile depuse de Uniunea Ucrainenilor din România pentru soluționarea problemelor comunității ucrainene sunt demne de apreciat, dat fiind faptul că, mereu, se încearcă să se reușească identificarea unui echilibru, pe de o parte, între generațiile din sânul comunității, iar, pe de alta, între toți factorii externi acesteia.

Materiale semnate de **Fabian POPOVICI**

Tabăra de vară a copiilor Uniunii Ucrainenilor din România

Comisia de tineret și sport a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la inițiativa președintelui UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, o tabără gratuită de vară pentru 300 de elevi și 30 de cadre didactice care studiază, respectiv predau limba ucraineană, din județele: Arad, Botoșani, Caraș-Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș și Tulcea.

Tabăra s-a desfășurat în perioada 9-15 august 2021, la București, în trei serii, după cum urmează: 9-11 august, 11-13 august și 13-15 august. Drept urmare, fiecare serie a fost formată din 100 de elevi și 10 cadre didactice.

Pentru buna desfășurare a acesteia, opt voluntari și-au oferit ajutorul: Ciprian Lușcan, Vlad Lușcan, Alex Mocernac, Fabian Popovici, Cristian Semeniu din Maramureș, Olvian Clempușac din Timiș, Silviu Șeico din Caraș Severin și Denisa Cozaciuc din Suceava.

Timp de 3 zile, atât copiii, cât și adulții au avut ocazia să descopere noi peisaje naturale și antropice, să viziteze diverse obiective arhitecturale grandioase, să participe la activități educative care stimulează dorința de cunoaștere și să formeze legături interpersonale.

O mare parte din acțiunile Uniunii Ucrainenilor din România sunt orientate spre îmbunătățirea calității actului educațional, astfel fiind asigurată atât buna formare a copiilor, în vederea integrării acestora în societate, cât și cultivarea sentimentului privind continuitatea tradiției, limbii și culturii ucrainene. Un factor important în parcurgerea etapelor necesare construirii adultului de mâine îl reprezintă participarea la excursii și în tabere, unde cei mici pot să-și satisfacă nevoia de activitate fizică, de socializare neperturbată și de efort creativ, într-un mediu organizat, supravegheat și sigur.

Enumerăm, în continuare, beneficiile pe care le au taberele și excursiile organizate de UUR asupra copiilor:

- *Sporesc încrederea de sine.* Atât specialiștii, cât și participanții consideră că aceste experiențe unice reprezintă un suport pentru maturizarea morală, socială și fizică. Absența celor ce au grijă de ei în viața de zi cu zi îi obligă să se apropie, pe cont propriu, de ceilalți oameni și să realizeze conexiuni cu aceștia, având capacitatea de a-și descoperi încrederea reciprocă în raport cu noii prieteni.

- *Cultivă și dezvoltă independența.* Sub atenta supraveghere și îndrumare a organizatorilor și profesorilor, copiii sunt „împuterniciți” să-și asume o serie de responsabilități și să-și analizeze atent deciziile importante pe care le iau în această perioadă. Astfel, în raport cu un program bine stabilit și într-o formă discretă, cei mici dobândesc experiența autodezvoltării și a sentimentului independenței, prin încrederea în propriile puteri, care, în timp, favorizează formarea unor adevărați lideri.

- *Îmbunătățesc abilitățile și aptitudinile sociale și de comunicare.* Dat fiind faptul că organizatorii formează un colectiv cu persoane din toate colțurile țării, copiii învață să se adapteze cu oameni diferiți, să fie mai responsabili față de cei din cercul lor. Tocmai într-un astfel de mediu, se învață cooperarea și soluționarea anumitor conflicte, se creează și prietenii, unele chiar de lungă durată, care îmbunătățesc comunicarea și perspicacitatea. Tot aici, copiii deprind spiritul civic, confortul social și noi moduri de relaționare cu alte generații, spre exemplu umorul, care conectează oamenii indiferent de vârsta acestora.

- *Aprofundează importanța respectării regulilor și asumarea responsabilității.* Modul în care alegem să ne asumăm responsabilitatea este cel în care ne dorim să trăim, iar fuga de aceasta reprezintă acordul de a nu ne mai controla propria

viață. Lipsa respectării acestor principii înseamnă pierderea autonomiei personale, și anume renunțarea la libertate. Astfel, experiența dintr-o tabără reprezintă contextul cel mai favorabil în dezvoltarea autonomiei copiilor față de părinți, profesori sau organizatori. Tot aici, se învață respectarea regulilor și adoptarea anumitor norme, precum și acceptarea unor anume conduite în plan social. Existența regulilor de comportament, de program, de igienă și de alimentație îi determină pe copii să fie mult mai disciplinați, aspect care ușurează ulterior sarcinile părinților și ale profesorilor.

- *Creează amintiri remarcabile.* Dezvoltarea armonioasă, frumoasă și echilibrată a celor mici depinde și de nivelul amintirilor pe care aceștia le asimilează în perioada copilăriei. Tabăra constituie unul dintre principalele locuri unde se acumulează noi experiențe, care vor fi discutate o perioadă lungă de timp.

Obiectivele vizitate în tabăra de vară organizată de UUR au fost alese astfel încât să fie parcurse elemente de natură: culturală, arhitecturală, științifică, educativă și biologică, care contribuie la buna dezvoltare a copiilor participanți și la extinderea cunoștințelor atât ale lor, cât și ale profesorilor însoțitori. Enumerăm mai jos locațiile pe care le-au descoperit copiii participanți, timp de trei zile, în capitala României:

- *Palatul Parlamentului.* Cunoscut și sub numele de Casa Poporului, aceasta este una dintre cele mai interesante clădiri care pot fi văzute în București. Fiind a doua cea mai mare construcție administrativă din lume ca suprafață, acest edifi-

ciu impunător se caracterizează prin melanjul arhitectural care reunește stilul brâncovenesc și influențele stilurilor germanic, baroc și renașcentist. Clădirea surprinde prin abundența celor peste 1100 de încăperi, încărcate cu mobilier din lemn masiv, uși sculptate, coloane de marmură, draperii din mătase și covoare imense, lustre de cristal, precum și multe altele, reprezentând, astfel, un adevărat univers al luxului și al extravaganței.

- *Lacul Herăstrău* se întinde pe o suprafață de peste 73 de hectare, fiind situat în nordul capitalei, între lacul Băneasa și lacul Floreasca. Herăstrăul este cel mai vechi lac artificial din București, fiind finalizat în anul 1936, iar denumirea acestuia provine de la forma populară a denumirii *ferăstrăului*. Timp de mai bine de o oră, copiii s-au bucurat de un tur făcut cu vapoarașul pe lac, unde au putut să interacționeze și să fotografieze împrejurimile.

- *Parcul Carol I* este considerat unul dintre cele mai frumoase din capitală, fiind inaugurat în anul 1906. Acesta este mărginit de arbuști și straturi de flori, cu alei pline de trandafiri și buxus, vegetația fiind grupată pentru a crea imagini cât mai apropiate peisajelor naturale. În interiorul parcului, pot fi observate și o serie de monumente istorice: Mausoleul din Parcul Carol, Fântâna George Grigorie Cantacuzino, Monumentul Eroului Necunoscut, Statuia doctorului Constantin I. Istrati etc.

- *Parcul Regele Mihai I al României* a fost construit, în 1936, pe malurile Lacului Herăstrău, fiind caracterizat de o vegetație bogată, care cuprinde o varietate largă de specii de arbori și arbuști foioși și rășinoși. Aici, pot fi vizitate: Statuia lui Charles de Gaulle, Fântâna Modura, Nimfa adormită, Monumentul părinților fondatori ai Uniunii Europene și alte obiective cu caracter istoric.

- *Grădina Zoologică București* constituie un adevărat Bio Parc care se poate lăuda cu o varietate rară de specii, mai exact peste 4200 de exemplare, multe dintre ele inexistente pe teritoriul României. Vizita a reprezentat un bun prilej educativ pentru toți copiii, în special pentru cei iubitori de animale.

- *Casa Experimentelor* este primul centru științific non-profit din România și are ca scop principal creșterea interesului elevilor față de știință, învățare, având o grupare de exponate științifice permanente instalate, care îmbină învățatul cu joaca. Aici, copiii au ocazia să experimenteze personal diverse fenomene științifice.

Prin eforturile depuse pentru organizarea acțiunilor ca cea prezentată mai sus, Uniunea Ucrainenilor din România nu numai că menține interesul copiilor față de școală, ci, totodată, influențează profund progresul societății, contribuind la parcurgerea etapelor fundamentale în modelarea unui adult responsabil și productiv. În acest context, menționăm că, în perioada următoare, Comisia de tineret și sport a UUR dorește să organizeze cât mai multe evenimente care să atragă tinerii ucraineni și să garanteze stabilitatea acestei comunități.

Fabian POPOVICI

„Trenul vieții mele
L-am luat cândva din mers
Și mă plimb de atunci
Prin întregul univers”.
Ștefan Tcaciuc

Anul acesta s-au împlinit 85 de ani de la nașterea și, respectiv, 16 ani de la moartea lui Ștefan Tcaciuc, scriitor, poet, traducător, publicist, jurnalist, proeminentă personalitate cultu-rală, într-un cuvânt un mare om. Un alt scriitor de naționalitate ucraineană, Mihai Hafia Traista, îl caracteriza pe Tcaciuc astfel: „Întrucât Taras Șevcenko este un «profet» și «cobzar» al lumii ucrainene, eu îl consider pe Ștefan Tcaciuc un «cobzar» al ucrainenilor din România, deoarece a fost unul dintre fondatorii Uniunii Ucrainenilor din România (a cărei dată de naștere este considerată 29 decembrie 1989, și a devenit persoană juridică conform sentinței nr. 262 a Judecătorei Sectorului 1 din București, la 14 februarie 1990), primul său președinte (ales la primul Congres al Uniunii Ucrainenilor din România, ținut la București în perioada 27-28 aprilie 1990) și primul membru al Parlamentului României, chemat să reprezinte minoritatea ucraineană în acest for legislativ (ales la Alegerile Parlamentare din 20 mai 1990)”.

Ștefan Tcaciuc este cunoscut ca fiind un excelent publicist, jurnalist, traducător, scriind multe cărți și articole pentru toate publicațiile Uniunii Ucrainenilor din România. Domeniul căruia i s-a consacrat cel mai mult a fost poezia, cum de altfel a recunoscut el însuși: „Eu am fost, sunt și voi rămâne poet, iar poezia est colacul meu de salvare, patroana mea, aliată și panaceul pentru rănilile mele spirituale deschise”. A publicat peste 25 de volume de poezie și a tradus mult din ucraineană în română și din română în ucraineană, realizând astfel acea punte de legătură între cele două culturi. În viața fiecărui om, există momente când acesta se oprește din alergare, se întoarce cu privirea și cu gândul înapoi, pentru a-și analiza viața și activitatea de până atunci și pentru a face planuri de viitor, să se bucure de realizări, dar și să se întristeze din cauza nerealizărilor. Și lucrul acesta se întâmplă cu oamenii de orice vârstă. Ce-i de făcut cu aceia care, între timp, au plecat dintre noi și, trebuie s-o spunem, există mult mai mulți plecați decât cei rămași dintre scriitorii și poeții de limbă ucraineană de la noi din țară. Cei care au rămas nu trebuie să-i uite pe cei plecați în

veșnicie, să nu negligeze aportul lor adus pentru propășirea limbii și literaturii ucrainene de la noi din țară, contribuția lor pentru îmbogățirea tezaurului universal cultural, în general, și literar, în mod special. Filiala Iași nu l-a uitat și nu-l va uita pe regretatul scriitor Ștefan Tcaciuc, care, putem spune, a fost cel care a venit pentru prima dată cu ideea constituirii unei organizații a ucrainenilor la Iași, în jurul anului 2000.

În acest context, în perioada 25-26 iulie 2021, la sediul filialei, respectiv în sala de festivități a unui complex hotelier din Iași, am organizat și desfășurat acțiunea „Comemorarea scriitorului și poetului de naționalitate ucraineană Ștefan Tcaciuc”. Acțiunea s-a desfășurat pe durata a două zile, după cum urmează:

– în prima zi, la 25.07.2021, la sediul Filialei Iași a UUR, unde a fost organizată o expoziție cu cărțile semnate de poetul, eseistul și scriitorul Ștefan Tcaciuc, existente în biblioteca filialei, precum și cu unele volume aparținând altor autori de naționalitate ucraineană din România despre personalitatea celui care a fost Ștefan Tcaciuc, s-au purtat discuții cu membrii organizației și cu alți vizitatori care ne-au trecut pragul în această

perioadă privind viața și activitatea scriitorului, a deputatului și a fostului președinte al UUR, Ștefan Tcaciuc;

– în ziua a doua, la 26.07.2021, activitatea s-a desfășurat în sala de festivități a complexului menționat, ocazie cu care președintele filialei a prezentat principalele momente din viața și activitatea scriitorului, a fostului deputat și președinte al UUR și a citit fragmente din eseurile autobiografice ale acestuia și câteva poezii reprezentative, în limbile română și ucraineană. Activitatea a continuat cu prezentarea unui program artistic, susținut de Ansamblul „Veselka” al organizației noastre, și cu un buchet de melodii, interpretate vocal și la chitară de prof. Otilia Zaharov de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, respectiv de Teodor Chirileanu, membru simpatizant al filialei noastre, la blockflote. Din partea Primăriei municipiului Iași, a participat consilierul primarului pentru relația cu comunitățile naționale din Iași, dl Moshe Groper, care a transmis un cuvânt de salut din partea edilului orașului, dl Mihai Chirica.

La acțiune, în cele două zile, au participat 45 de persoane, dintre care 15 – în prima zi, la sediul filialei, și 30 de persoane – în ziua a doua, fiind prezenți și reprezentanți ai primăriei (ai structurilor subordonate) Iași, ai unităților de învățământ și de cultură, cu care organizației noastre colaborează, membrii UUR și membrii simpatizanți ai filialei noastre.

Printre participanți, au fost prezente persoane care provin din localitatea unde s-a născut și a copilărit scriitorul și cu care am avut discuții interesante despre viața și activitatea acestuia atâta timp cât a locuit în satul său natal și după aceea, când venea pentru a participa la diferite acțiuni organizate în zonă.

Acțiunea s-a dovedit a fi utilă, bine receptată și apreciată de participanți, care au adresat mulțumiri Uniunii Ucrainenilor din România și organizatorilor evenimentului.

Victor HRIHORCIUC,
președintele Filialei Iași a UUR

„Vara la stână”, eveniment desfășurat la Rona de Sus

Păstoritul și creșterea ovinelor au jucat, de-a lungul timpului, un rol extrem de important în viața și istoria poporului român, deopotrivă și a celui ucrainean. Din dorința de a conserva și promova cutumele străvechi, obiceiurile pastorale sunt perpetuate și în ziua de azi, asigurând continuitatea unor tradiții ancestrale inedite. În centrul acestui proces, se află stâna, o așezare păstoraască aflată la munte sau în afara satelor, unde se adăpostesc oile și ciobanii și se prepară produsele din laptele ovinelor.

Un eveniment menit să prezinte viața și desfășurarea activităților la stână a fost derulat la sediul Organizației locale a UUR din Rona de Sus, în data de 28 august 2021, de Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România, aflată sub coordonarea dl prof. Miroslav Petrețchi. Acțiunea s-a bucurat de prezența mai multor oficialități naționale și locale, printre care: deputatul UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, viceprimarul

comunei Rona de Sus, dl Ioan Ruscovan, secretarul general al UUR, dna Liuba Irina Horvat, prim-vicepreședinte al UUR, dl Vasile Pasenciuc, vicepreședinte al UUR și președintele Filialei UUR Maramureș, dl prof. Miroslav Petrețchi, președinții organizațiilor locale ale UUR și membrii acestora. Totodată, s-a remarcat prezența unui număr mare de tineri ucraineni, fapt care demonstrează eficiența acțiunilor organizate de UUR

prin creșterea interesului generațiilor noi pentru comunitățile din care fac parte.

Au existat mai multe luări de cuvânt, care au avut în centrul lor atât importanța conservării și promovării tradițiilor ucrainene în societatea actuală, în special cunoașterea istoriei, a datinilor, a folclorului și a meșteșugurilor dobândite de-a lungul timpului, cât și continuitatea acestei moșteniri culturale prin noile generații. De asemenea, au fost abordate teme precum sprijinirea tradiției, ca important factor în dezvoltarea economică, și moștenirea culturală, ca sursă valoroasă a evoluției noastre identitare.

La eveniment, au participat un număr însemnat de coruri, ansambluri artistice și grupuri instrumentale din: Dărmănești (județul Suceava), Crasna Vișeuului, Bocicoiu Mare, Remetei, Repede, Poienile de Sub Munte, Crăciunești și Rona de Sus. Au luat parte la acțiune și câțiva ciobani din zonele apropiate, care și-au împărtășit experiențele dobândite la stână și au cântat la mai multe instrumente folosite în comunitățile pastorale.

Cu puțin timp în urmă, la Bistra, județul Maramureș, a fost găzduită o nouă ediție a Festivalului „Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huțuli”, eveniment asemănător cu cel prezentat mai sus, demonstrându-se astfel că o parte din acțiunile inițiate de Uniunea Ucrainenilor din România asigură factori economici, sociali, culturali și de mediu necesari continuării tradițiilor montane ale ucrainenilor.

Fabian POPOVICI

În dimineața zilei de 24 august 2021, soarele s-a arătat destul de generos, doar că, dinspre nordul puțin mai îndepărtat, niște nori cam cenușii l-au înconjurat din toate părțile și l-au acoperit total, întrecându-se în jurul lui. S-au tot învățit, murmurându-și pregnant prezența, pentru ca, până la urmă, să se dezlanțuiască, privindu-ne furioși și turnând o ploaie puternică, vijelioasă și, pe alocuri, cu grindină, cu tunete și fulgere, taman când din satele Căndești Vale, Căndești Deal, Rogojești, din orașul Botoșani se adunau ucrainenii și simpatizanții acestora la sediul Organizației locale Rogojești a Uniunii Ucrainenilor din România, pentru a sărbători Ziua Independenței Ucrainei. Pe unii dintre noi, cei care am încercat

SĂRBĂTOARE LA ROGOJEȘTI

să ajungem mai repede, ne-a întors furtuna din drum. Și totuși, aceste fenomene nu ne-au redus entuziasmul de a ajunge cât mai repede la sediu, unii pe jos, alții cu mașina.

Ucraina și-a dorit să fie independentă dintotdeauna și, în sfârșit, iată frumoasa și bogată Ucraina, ca o mireasă învingătoare, dorită de mulți, și-a dobândit independența. Singură își hotărăște viitorul pentru că este o țară democratică, independentă, din anul 1991. Ucrainenii și-au dorit mereu să muncească pe glia lor în pace și în libertate, pentru a-și dobândi prin muncă demnitatea și bunăstarea, ceea ce au făcut și alte țări. Nu a fost ușor să se ajungă aici, dar ucrainenii sunt puternici și la trup și la suflet și au obținut victoria.

Imediat după 24 August, aceștia au trecut la refacerea și dezvoltarea econo-

miei, la punerea în ordine a multor probleme sociale. Acum, e în top mondial, mai ales în domeniul științei și al tehnologiei spațiale. Astăzi, Ucraina este un stat modern, cu numeroase și strălucite realizări și în domeniile administrativ-teritoriale și cultural-artistice.

Ucraina și-a sărbătorit independența la 24 august 2021. Aceștia i s-au alăturat ucrainenii și simpatizanții lor din România, printre care și noi, ucrainenii din satele amintite mai sus. Astfel, dl Victor Semciuc, președintele Filialei Botoșani a UUR, a deschis sărbătoarea cu un scurt cuvânt despre Independența Ucrainei, nu înainte de a fi intonate imnurile de stat ale celor două țări vecine și prietene, România și Ucraina. Mai apoi, dl Victor Semciuc i-a dat cuvântul d-nei prof. Cosmina Maidaniuc, care a prezentat un material detaliat, intitulat „Ziua Independenței Ucrainei”. Au mai rostit alocuțiuni și alți vorbitori, vizibil emoționați.

A urmat un program artistic atrăgător, în cadrul căruia au evoluat fanfara „Florile Bucovinei” – juniori, interpretând melodii ucrainene, eleva Denisa Anițulesei, care a interpretat solo cântece în ucraineană și în română, și solistul nostru, Vasile Scutelnicu, cel care a încântat publicul prin diverse melodii vesele în limbile ucraineană și română.

Slavă Ucrainei!

Olimpia IVANICIUC

TRADIȚII ȘI OBICEIURI UCRAINESE LA SĂRBĂTOAREA SATULUI UCRAINEAN

Un an calendaristic are 365 de zile. Dacă analizăm, zilele din calendar, aproape fiecare dintre acestea ne „amintește” de un sfânt. Pentru un credincios, care ia parte activă la viața bisericii și cunoaște toate sărbătorile calendarului bisericesc, acest lucru este de o importanță majoră. Dar, adesea, auzim fie în mijloace de transport public, fie în magazine ori între prieteni cum oamenii, în ajunul sărbătorilor mari sau mici, se întreabă reciproc: „Măine se poate lucra sau nu?” ori „Măine este slujbă la biserică? – pentru că se spune că nu e o sărbătoare mare, ci una mai mică”. Și, de aici, modul cum abordăm ziua respectivă.

În timp ce pregăteam materialul referitor la sărbătoarea satului ucrainean și, implicit, a ucrainenilor din satul Rogojești (județul Botoșani), care coincide cu hramul bisericii din localitate, m-am gândit la faptul că, în multe cazuri, oamenii gândesc greșit, afirmând: „Măine este sărbătoare, nu se poate face nimic, deci voi merge la pădure ca să culeg ciuperci!” sau „Voi merge la un meci de fotbal!” ori „O să fac o vizită vreunui prieten!” și multe altele. Din păcate, nimeni nu pomenește despre prezența la biserică. Dacă este sărbătoare, atunci să fie sărbătoare. „Nu trebuie nici să lucrăm, și nici să ne rugăm...”, cred unii, deși mai marii bisericii îi îndeamnă pe credincioși ca în ziua sfântă lăsată de Dumnezeu să dea deoparte toate grijile vieții și să redescopere valoarea trăirii în unitate cu Divinitatea și cu aproapele lor.

Oricare ar fi credința sau confesiunea noastră, fiecare dintre noi are o familie structurată pe grade de rudenie sau de altă natură. De foarte multe ori, atunci când se ivește ocazia, membrilor unei familii le place să se adune la o masă festivă comună, aceasta fiind o tradiție lăsată „cu limbă de moarte de străbunii noștri”, ca, măcar de câteva ori pe an, să se reunească familia în întregul ei. Și, în majoritatea cazurilor, o astfel de oportunitate se ivește de sărbători, oricare ar fi ele: personale, naționale sau religioase, dată asupra căreia cad de acord membrii familiei.

Nu întotdeauna este posibil să fim prezenți la serviciul divin, din cauza programului nostru încărcat ori a altor diverse motive, mai mult sau mai puțin justificate, deși lucrul acesta nu ar trebui să se întâmple. Aceste cazuri

ar trebui să fie excepții. Avem porunca lui Dumnezeu, clară și specifică: „Amintiți-vă să păziți ziua cea sfântă”. Prin urmare, în ziua închinată Domnului, credinciosul trebuie să lase toată munca și să meargă să-I mulțumească lui Dumnezeu, adică să fie prezent la slujba din biserică aflată fie în localitatea unde trăiește, fie în cea unde își desfășoară activitatea.

În acest context de sărbătoare, la data de 8 septembrie 2021, s-a desfășurat la Rogojești, comuna Mihăileni (județul Botoșani), sat cu populație majoritar ucraineană, acțiunea „Tradiții și obiceiuri ucrainene la Rogojești – Sărbătoarea satului ucrainean”, organizată de Filiala Botoșani a UUR, cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România. Evenimentul, după cum era normal, a debutat cu o slujbă religioasă la Biserica „Nașterea Maicii Domnului” din Rogojești, fiind urmată de un spectacol muzical, desfășurat, la început, în curtea bisericii, iar, ulterior, în locația unde toți cei prezenți au luat parte la un dineu festiv. Trebuie să subliniem faptul că, la această sărbătoare, s-a adunat multă lume, atât din satul menționat, cât și din împrejurimi, unii sosiți chiar de la distanțe mai mari, veniți fiind în vizită la rude.

Programul artistic pregătit cu această ocazie a fost deschis de grupul celor mai tineri instrumentiști, fanfara „Florile Bucovinei” – juniori, coordonați de dl Aurel Grămadă, care a cuprins un potpuriu de melodii populare ucrainene și românești. A urmat interpretarea câtorva melosuri de către tânăra și talentată solistă Denisa Antisa, elevă în clasa X-a. Mai apoi, programul a continuat cu un buchet de melodii străvechi ucrainene, prezentate de grupul vocal „Polonynka” al Filialei Suceava a UUR și de duetul format din Costan Badea, respectiv Ecaterina Aneci, membrii ai aceluiași ansamblu, încheindu-se cu un grupaj de cântece populare antrenante, interpretate de formația „Florile Bucovinei” – seniori, coordonați de Cozmin Iavorinciuc.

O surpriză plăcută pentru publicul prezent la acest eveniment a constituit-o expoziția de pictură, realizată de eleva din clasa a VIII-a de la Liceul de Artă „Ștefan Luchian” din Botoșani, Ilinca Ciubotariu, a cărei lucrări au fost apreciate de toți cei prezenți, unele dintre acestea, cu brio, putând să figureze în marile muzee ori să fie prezentate în cadrul unei expoziții naționale a Uniunii Ucrainenilor din România, dedicată tinerelor talente și, de ce nu, cu alte ocazii.

În încheierea programului, biserica din localitate a pregătit pentru credincioșii satului o masă comună cu produse de post, specifice locului. Pentru invitații Filialei Botoșani a UUR, a fost pregătită o masă sărbătorească într-un local din Mihăileni.

La acțiune, din partea oficialităților județene și locale, au participat: directorul general al Prefecturii Botoșani, dl Emil Moga, primarii comunelor Căndești și Sulița, alți reprezentanți ai organelor locale ale municipiului Botoșani, profesori și reprezentanți ai ONG-urilor cu care colaborează filiala. Din partea Uniunii Ucrainenilor din România, a participat subsemnatul.

Acțiunea s-a încheiat într-o atmosferă plăcută, călduroasă cu schimb de impresii și planuri pentru acțiunile viitoare.

*Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR*

Se apropie sfârșitul verii. Se simte în aerul care, cu ultimele puteri, încălzește viguros împrejurimile înainte ca rezervele de căldură să se epuizeze. Luna iulie a venit și a plecat cu rapiditatea unui gând dezinvolt, făcându-i loc lui august, care aduce cu sine finalul mult iubitului sezon cald. Vara aceasta, însă, ne-a adus multă fericire. Printre nenumăratele bucurii ale lunii trecute, s-a numărat și ziua de 30 iulie, atunci când s-a celebrat Ziua Internațională a Prieteniei, sărbătoare adoptată oficial de ONU la data de 27 aprilie 2011.

Prietenia este ceva măreț, nobil, care nu poate fi mărginit de granițele unei definiții clare. În cel mai simplu mod, aceasta este o relație de afecțiune reciprocă între oameni, însă este oare prietenia doar atât? Privită dintr-o perspectivă mai

largă, ea depășește un simplu raport între doi oameni și se extinde la nivele înalte, stabilind astfel legături între membrii unei comunități, între grupuri de oameni cu aceleași viziuni și scopuri sau chiar între țări. Prietenia promovează pacea, conviețuirea și buna înțelegere între oameni. Totodată, este o loială prietenă a culturii, permițându-i dezvoltarea și răspândirea acesteia, creând punți de legătură între reprezentanții diferitelor etnii sau religii.

Sărbătoarea Prieteniei

Este inevitabil ca, de-a lungul vieții sale, un individ să treacă prin timp fără a-și face măcar un prieten bun, pe care să poată conta la bine și la greu. Prietenii se pot forma atunci când ne așteptăm mai puțin, însă ceea ce le face să dureze este respectul reciproc, întărit de încredere și de o comunicare armonioasă. Conform lui Cicero, filosof roman, care prin scrierile sale a transmis din generație în generație importante învățături privind prietenia, aceasta trebuie pusă mai presus de toate lucrurile omenești, iar între prieteni valoarea

vreun interes pentru bunăstarea noastră. Totodată, atunci când avem norocul de a găsi astfel de prieteni, este de datoria noastră de a fi și noi, la rândul nostru, persoane cu suflet bun, gata să sară în ajutor, în orice situație dificilă, sau să împartă clipe fericite alături de ei.

Într-o prietenie, distanța nu este un obstacol, atunci când sentimentele ce o definesc sunt reale. Sunt sigură că sunt mulți oameni care au prieteni în alte județe, țări sau chiar pe alte continente, însă care le sunt foarte apropiați. Printre acești oameni mă număr și eu. Încă țin legătura cu persoane din diferite colțuri ale țării și chiar ale lumii: pe unii i-am întâlnit în călătorii sau excursii, alții îmi sunt prieteni vechi care s-au mutat departe, dar ceea ce contează mai presus de toate este că mă pot baza pe ei și pot avea oricând discuții interesante și sincere cu aceștia. În astfel de cazuri, prietenia face miracole și aduce aproape oameni aflați la mii de kilometri distanță.

Prietenia se manifestă, de asemenea, și în cadre mai mari. În satul în care locuiesc eu, localitate cu populație majoritar ucraineană, trăiesc în pace și armonie prietenească deopotrivă oameni de etnie ucraineană, dar și români. Aici, în acest loc, se află cei mai buni prieteni ai mei, prieteni al căror sfat îl ascult întotdeauna și pentru care sunt enorm de recunoscătoare. Fie că sunt colegi de clasă, prieteni din copilărie sau persoane din familie, fiecare dintre ei își are locul în inima mea.

Prin dragoste, prin iubire, prin dăruire și prin prețuire se recunosc prietenii, iar Bunul Dumnezeu are grijă ca fiecare dintre noi să primească un prieten pe măsură, pentru a-l însoți în călătoria vieții.

Cezara-Florina GRIGORAȘ

Trei familii ucrainene proaspăt întemeiate

În urmă cu ceva timp, nu prea mult, într-o zi caldă, plăcută, cu un soare destul de darnic, satul Rogojești se bucura de o nuntă mare și frumoasă. Se căsătoreau doi tineri din sat: Iuliana Frantiuc și Bogdan Bores. Ea, de mică, a activat în cadrul multor evenimente cultural-artistice. A terminat Facultatea de Inginerie Alimentară, iar, acum, lucrează la Vama Siret. El, la fel, a activat în domeniul cultural-artistic, încă din clasele I-VI, a absolvit Facultatea de Litere, specializarea română-ucraineană. Ambii sunt ucraineni din Rogojești și au studiat la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, întemeindu-și o familie chiar în satul lor natal. Iuliana și Bogdan Bores au avut o nuntă mare,

cu multă veselie. Păi, nu degeaba la ucraineni nunta se numește *vesillea*.

În zilele acestea foarte călduroase, dar plăcute ale lunii iulie, locuitorii satelor Căndești și Rogojești se bucură de întemeierea a încă două familii tinere, ucrainene.

Prima din anul acesta care și-a întemeiat o frumoasă familie este Claudia Semciuc, fiica domnului Victor Semciuc, președintele Filialei Botoșani a UUR, care și-a legat destinul cu tânărul Constantin Hriniciuc din Căndești. Ea a studiat la Facultatea de Litere, secția română-ucraineană, din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, iar el este un foarte bun și talentat specialist în construcții moderne. Claudia a profesat în zona noastră, respectiv

în Mihăileni și Căndești, unde a predat limba română, fiind și corespondent al revistei „Curierul ucrainean”. Acești doi tineri au doi copii sănătoși și frumoși. Slujba religioasă a avut loc la biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Căndești. După cununie, a avut loc botezul celui de-al doilea copil al lor, un băiețel, fetița fiind puțin mai mare. Mireasa Claudia Semciuc a fost frumoasă, radiind ca doamnă Hriniciuc. A fost lume multă, mulți invitați, veselie pe măsură. La nunta Claudiei, știți cine a fost cel mai fericit? Ați ghicit: socrul mic, dl Victor Semciuc. Se înțelege că în inima lui și în cea a Claudiei persista durerea provocată de lipsa soției și a mamei, dna Liliana, care îi privea

din Rai și se bucura pentru ei. Acest eveniment important pentru miri s-a petrecut sâmbătă, 10 iulie 2021.

După câteva zile, la data de 17 iulie 2021, a avut loc o altă nuntă la Rogojești. S-au căsătorit doi tineri ucraineni, mireasa, din satul Rogojești, Erica Bohaiuc, mirele, Ionel Zebreniuc, din satul Negostina, județul Suceava. Erica, pe când era în clasa a IV-a, a participat la „Concursul de recitare a poeziei ucrainene”, care se desfășoară în fiecare an la Sighetu Marmăției, obținând premiul I. Încă de atunci, a participat activ la toate evenimentele organizate de Organizația locală Rogojești, din cadrul Filialei Botoșani a UUR. Ionel, fiind din Negostina, a participat și el la evenimentele cultural-artistice organizate de Filiala Suceava a UUR. Erica a studiat la Universitatea „Ștefan cel Mare”, Facultatea de Administrație Publică, iar masteratul – la Resurse Umane. Actualmente, lucrează la Primăria Mihăileni, județul Botoșani, iar Ionel a studiat Ingineria Automobilelor Rutiere la Universitatea Politehnică din București. Cununie a fost oficiată la biserica „Nașterea Maicii Domnului” din satul Rogojești. Din nou, lume multă, veselie și distracție.

Sperăm că aceste familii vor continua să activeze în cadrul diferitelor acțiuni cultural-artistice ale organizației Rogojești.

Adresăm celor trei tinere familii ucrainene „Casă de piatră!”, să se respecte, să se înțeleagă și să se iubească până la adânci bătrâneți.

Olimpia IVANICIUC

Festivalul muzicii religioase de la Micula (Satu Mare)

Religia, în forma ei ideală, pe lângă faptul că menține stabilitatea societății moderne actuale, îi aduce și îi unește pe oameni, promovează valori umane pozitive și reprezintă o sursă nemărginită de putere în momentele dificile ale vieții. Totodată, ea constituie un liant al comunicării între generații, fiind un simbol al tradiției și al continuității acestora.

Recent, la data de 22 august 2021, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, în parteneriat cu Biserica Penticostală Micula și Consiliul local Micula, „Festivalul muzicii religioase ucrainene în Satu Mare”. Acesta a fost găzduit de Organizația locală a UUR din localitatea Micula.

Evenimentul s-a bucurat de prezența unui public larg și a unui număr mare de oficialități naționale și locale, printre care: secretarul general al Cultului Creștin Penticostal din România, dl Si-

mion Bumbar, reprezentantul Bisericii Penticostale din Slatina (Ucraina), dl Veaceslav Hromiak, secretarul general al Uniunii Ucrainenilor din România, dna Liuba Irina Horvat, prim-vicepreședinte al UUR, dl Vasile Pasenciu, vicepreședinte al UUR și președintele Filialei UUR Maramureș, dl Miroslav Petrețchi, consultantul parlamentar al președintelui UUR și președintele Comisiei de tineret și sport a UUR, dl Ciprian Lușcan, trezorerul UUR și președintele Organizației locale Micula a UUR, dl Vasile Buciuta, primarul comunei Micula, dl Ioan Dobos și pastorul Bisericii Penticostale din Micula, dl Ioan Corjuc.

După prezentarea mai multor alocuțiuni și rostirea de rugăciuni, au urcat pe scenă membrii corului creștin din Ruscova, care au reușit, prin numărul mare de cântări îndreptate către Divinitate, prin măiestria cu care au fost interpretate și prin mesajul pe care l-au exprimat

să îi apropie pe participanți de Dumnezeu și să trezească în fiecare din ei sentimentul creștin, fundamentul spiritual pe care s-a clădit comunitatea ucraineană.

Religia reprezintă punctul forte al ucrainenilor din România, care contribuie la menținerea vie a limbii, a tradițiilor și a obiceiurilor moștenite cu frică, dar și cu încredere în

Dumnezeu. Pe lângă poziția definitorie pe care religia o are în menținerea laturilor istorică și culturală a întregii comunități ucrainene, aceasta mai are și rolul de a aduna și apropia oamenii prin legătura specială pe care aceștia o au cu Dumnezeu. Tradiția, în aceeași măsură ca și religia, reprezintă un ansamblu de valori, principii, norme, concepții și acțiuni durabile în timp, cu influență modelatoare asupra societății, iar cu ajutorul spiritualității este asigurată conservarea acestora prin comportamentele și credințele religioase ale membrilor săi.

Indiferent de forma pe care o va lua în viitor, religia nu va dispărea, deoarece existența și persistența ei sunt indispensabile societății, reprezentând o constantă fără de care oamenii nu ar putea trăi, căci găsesc în ea o sursă de reculegere, de entuziasm, de bucurie și confort psihologic.

De-a lungul ultimilor ani, comunitatea din Micula a devenit una dintre cele mai active colectivități din țară atât la nivel politic și cultural, cât și la cel social, toate acestea datorită credinței ei puternice, pe care o are în Dumnezeu și în valorile care o definesc, și a încrederii în principiile promovate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Fabian POPOVICI

Ploșcii – altar de credință și smerenie în Bucovina

Într-un cătun de munte din comuna Izvoarele Sucevei a avut loc acțiunea „Obiceiuri ucrainene la Ploșcii”, organizată de Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România.

Izvoarele Sucevei este o comună din județul Suceava, Bucovina, formată din satele Bobeica, Brodina și Izvoarele Sucevei, în componența acesteia intrând și cele 17 cătune care gravitează în jurul ei. De asemenea, face parte din regiunea etno-cultural-lingvistică Huțulșcina. Este situată în nordul României, la granița cu Ucraina, în nord-vestul județului, spre marginea Obcinilor Bucovinei. În aceste comune din apropierea graniței, adică Breaza, Brodina, Izvoarele Sucevei, Moldova-Sulița, Moldovița, Ulma și Vatra Moldoviței locuiesc huțulii. Oameni imprevizibili, misterioși și discreți, asemenea locurilor în care și-au așezat casele, aceștia sunt huțulii Bucovinei, ramura muntenească a ucrainenilor. Aproape de pădure și de Dumnezeu, această etnie viețuiește trainic, în comuniune cu natura nealterată, păs-

trându-și tradițiile și poveștile. Acestea sunt locuri unde iarba foșnește a cântece huțule, unde oamenii au fost și vor rămâne frați.

Evenimentul cultural și religios de la Ploșcii s-a desfășurat la altarul din curtea bisericii, unde un sobor format din părintele protopop Aurel Goraș, preotul Mihai Cobziuc, directorul Departamentului Minorități și misiuni culturale externe, preoții misionari ai Protopopiatului Câmpulung-Moldovenesc, diaconi de la Catedrala din Cluj-Napoca au oficiat liturghia pentru cinstirea Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Din partea Filialei Suceava a UUR au fost prezenți Ilie Sauciu, președinte, Niculina Clapon, prim-vicepreședinte, Nicolae Ciocan, Brândușa Peslari, Nadia Boiciuc Lazăr, Cristina Chideșa, membri ai Comitetului județean, Vasile Marociu, președinte UUR Ploșcii. Dintre invitați, menționăm pe domnul Mihail Mechno, primarul comunei Izvoarele Sucevei, Marian Mechno, viceprimarul comunei, Iulian Chideșa, viceprimarul comunei Bălcăuți și reprezentanți ai minorității ucrainene din Negostina, Siret, Milișăuți, Dărmănești, Paltinu, Ploșcii, Izvoarele Sucevei, Moldova Sulița.

Slujba religioasă a fost săvârșită bilingv, iar la final au fost interpretate cântece în limba ucraineană. Preotul satului, Mihai Mechno, în predica de la finalul liturghiei, a adresat mulțumiri sfinților părinți, autorităților prezente, enoriașilor și Uniunii Ucrainenilor din România pentru organizarea evenimentului.

Decorul natural, înălțătoarea cântare bisericească, smerenia enoriașilor,

hramul cu cântări ucrainene, toate au vorbit în dulcea limbă maternă, ucraineană.

Țara Fagilor, Bucovina, este provincia istorică a României, cu un parcurs zbuciumat, cu multiple interferențe interetnice, care și-au pus amprenta asupra particularităților zonei. În povestirile de vânătoare din „Țara de dincolo de negură”, Mihail Sadoveanu amintea despre acești oameni: „Noi, huțanii, am fost așezați în munții aceștia de către Domnul Dumnezeu dintru începutul lumii. Și tot ne-au cuprins și ne-au ros neamurile străine, iar noi ne-am tras tot către locuri singurate și slobode. Așa eu, văzând că pier și mă înăbuș, m-am suit pe Căliman, mai aproape de Dumnezeu. Ș-aici am să mor. Iar după ce-oi muri, băieții și fetele mele s-or amesteca cu noroadale”.

Otilia MAȚNER

Povestea din spatele unei fotografii

Căsătoria reprezintă unul dintre evenimentele cele mai însemnate din viața noastră. Datorită importanței sale, de acesta se leagă multe amintiri care persistă atât în memoria noastră, cât și în povestirile celor dragi și ale prietenilor participanți la eveniment. Despre „marea zi” povestesc părinții copiilor, bunicii nepoților. La aducerea aminte, contribuie nemijlocit și albumul cu fotografii, chiar dacă unele dintre ele sunt deja îngălbenite sau decolorate de timp, dar care păstrează intactă încărcătura sentimentală.

Conform tradiției și obiceiului, legate nemijlocit de căsătorie sunt și etapele numite „luna de miere” și, în majoritatea cazurilor, voiajul de nuntă. Este de înțeles că fiecare etapă are partea sa de amintiri, stadiile respective fiind corelate și greu de separat deși, excepțional, ca în cele ce urmează, acest fapt este totuși posibil.

...În anul când eu și viitoarea mea soție am hotărât să ne unim destinele, la mijlocul deceniului al șaptelea al secolului trecut, în țară, hotărâtoare erau interesele socio-economice de partid și de stat care prevalau asupra celor personale. Erai obligat să le respecti, căci asta era politica acelor vremuri. Datorită acestui fapt, după oficierea căsătoriei noastre, „în interesul producției”, de la întreprinderea unde lucram, a trebuit ca noi să facem din două părți atât „luna de miere”, cât și voiajul nostru de nuntă. Deoarece eu eram bucovinean, iar soția bănățeană (dragostea nu ține cont de distanță), prima parte a voiajului am petrecut-o în zona de nord a țării, unde soția a vizitat mirificele meleaguri bucovinene cu ale sale vestite mănăstiri, iar a doua, cea mai lungă parte, de comun acord, am petrecut-o vizitând Banatul și alte zone din sudul țării, care, pentru mine, erau aproape necunoscute.

Conform planului nostru de călătorie, printre altele, acesta includea orașele Lugoj, Timișoara, Băile Herculane, dar și insula Ada Kaleh, care, în acei ani, încă mai figura pe hartă, și alte locuri interesante din acea parte a țării. Avem amintiri frumoase din toate locurile vizitate atât din nordul, cât și din sudul țării, dar aceea legată de ceea ce ni s-a întâmplat la Băile Herculane este mai deosebită și merită a fi povestită.

În această localitate, stațiune balneară vestită încă de pe vremea romanilor, am ajuns într-o fru-

moasă zi de august. Era caniculă, așa că amândoi eram îmbrăcați corespunzător, soția cu fustă și bluziță albe, iar eu în pantaloni scurți și cămașă tip sport. Pasionat de fotografiere, prețuind amintirile imortalizate în fotografii, eram echipat cu un aparat foto *Kiev* (made in URSS) de care nu mă despărțeam și-l luam în toate ocaziile mai deosebite.

Plimbându-ne prin stațiune, imortalizam vestigiile și tot ceea ce merita a fi surprins de obiectivul aparatului, ne făceam fotografii unul altuia, dorind, în același timp, să avem și instantanee în care să fim împreună. Asta putea fi realizat de către o terță persoană, la care ar fi trebuit să apelez, iar acest fapt constituia o problemă, deoarece știam din experiență că, în astfel de cazuri, exista riscul să fii fotografiat cu capul sau picioarele „tăiate” parțial, în funcție de priceperea fotografului respectiv... Din această cauză, eram atent la cine apelez, orientându-mă, de obicei, către persoanele care purtau aparate foto, ceea ce reprezenta cât de cât o cheazășie a unei fotografii reușite, deoarece se presupunea că persoana respectivă are deja experiență sau, cum se mai spune în termeni tehnici, are „ochiul format”.

Ne aflam amândoi lângă statuia lui Hercule din centrul stațiunii, așteptând pe cineva cu aparat foto care să ne fotografieze împreună lângă această statuie – simbol al localității. Nu am așteptat mult căci, după câteva persoane care nu inspirau încredere, la un moment dat, a apărut un cuplu. Erau mai în vârstă decât noi, îmbrăcați puțin mai contrastant față de alții (ceva în stil oarecum „occidental”) și – ceea ce era mai important – domnul avea un aparat foto deosebit față de aparatele *Smena* de producție sovietică, foarte răspândite în acei ani în rândul fotoamatorilor din România, iar acest lucru m-a determinat să-l rog să ne fotografieze. După felul cum arătau și conversau ungurește, ne-au făcut să credem că dâșii sunt turiști din Ungaria. În anii respectivi, Băile Herculane erau o stațiune cu renume internațional, foarte importantă atât din punct de vedere turistic, cât și, mai ales, balnear. Astfel, era căutată și vizitată atât de români, cât și de turiști străini, aceștia remarcându-se ușor.

Pentru a-l ruga pe domnul respectiv să ne fotografieze, am recurs la puținul vocabular de cuvinte ungurești pe care-l știam, însușit în perioada cât am locuit cu părinții la Sighetu Marmăției, în Maramureș. Asta îmi venea destul de greu, deoarece era vorba de amănunte privind încadrarea imaginii dar, mai ales, funcționarea și manipularea aparatului *Kiev* care, fiind dintre cele mai moderne în acei ani, avea și multe amănunte tehnice de funcționare. Așadar, îmi era foarte anevoios să-i explic domnului solicitările mele. Acesta, amabil, asculta ce încerc să-i explic, dar văzând că vorbesc greu ungurește, începu, la rândul său, să-mi vorbească în limba germană. Nu era pentru prima dată când mi se întâmpla să fiu considerat neamț (sas), la asta contribuind fizionomia mea, părul blond, ochii albaștri și poate modul de a mă îmbrăca și comporta „nemțește”. Acest fapt mi se întâmpla cel mai des la Brașov, în anii studenției.

Cunoscând binișor limba germană, mi-am dat seama că respectivul turist, la rândul său, o

vorbește anevoios și că, în continuare, va fi destul de greu să ne înțelegem. Am împărtășit soției această părere în limba ucraineană. Auzindu-ne vorbind într-o limbă slavă, în discuție, a intervenit și soția domnului, întrebându-ne de data aceasta în limba franceză: „Sunteți cumva polonezi?”. Soția mea, care avea cunoștințe de limba franceză, i-a răspuns tot în franceză: „noi suntem ucraineni din România”. La auzul acestora, doamna respectivă, la rândul său, spuse: „iar noi suntem maghiari din România”, de data aceasta în limba... română (!). La auzul acestora, după primul moment de surpriză, am început să râdem cu toții, dându-ne seama că, chiar de la început, am fi putut să ne înțelegem direct în limba română, dacă nu ar fi existat acea confuzie despre turiști străini. Eu i-am explicat că noi i-am considerat turiști din Ungaria, iar domnul a recunoscut că ne-a considerat turiști din Germania, ca să nu mai vorbim de părerea soției sale care se gândea la polonezi.

După „momentul adevărului”, care ne-a amuzat copios, le-am explicat că suntem proaspăt căsătoriți, în voiaj de nuntă, și după ce am primit din partea lor cuvenitele urări de fericire și voiaj plăcut, ne-am ales și cu fotografia dorită, pe care v-o prezentăm și dumneavoastră. În afară de amintirea amuzantă de la Băile Herculane, am rămas și cu valoroase amintiri după vizitarea insulei Ada Kaleh, următorul obiectiv al călătoriei noastre. Aici, am fost impresionați de zidurile cetății, de moschee, de casele cochete și de locuitorii deosebit de ospitalieri. Nu putem uita rahatul și șerbetul cu aromă de trandafiri, pe care le vindea un turc bătrân cu fes pe cap. Încă ne mai stăruie în minte refrenul cântecului, în mare vogă în acei ani, interpretat de cunoscuta cântăreață Gigi Marga: „Ada Kaleh, Ada Kaleh, pe-al tău pământ vrăjit / Ce minunat a-nflorit iubirea, floare de cais / Ada Kaleh, Ada Kaleh, / Tu ești iubirea mea din vis”. Amintiri, amintiri...

Text și foto Iarema ONEȘCIUC

„Gustar” călare pe-un căluț de mare

August – lună ce nu-i doar pentru cel ce se pregătește să plece la mare ori la munte, ci, ca într-un proverb adus „la zi”, pentru cine se nimerește pregătit s-o alinte, lunii, căreia, în grai popular, i se spune „Gustar”. Și să se bucure de darurile ei.

August – lună în care, dacă te duci cu „sacul” la piață ca să cumperi legume și fructe „de România”, iei... plasă. În cel mai bun caz, una – biodegradabilă...

August – lună cu defecte sau capricii, inginerii de asalt climatologic, spionaj internațional..., cu explicații pe măsură, toate în „regulă” la unele posturi de televiziune, specializate în „apocalipse”.

August – lună în care zmeiele (de meserie!...) poartă avântul Copilăriei pe sus.

August – lună în care, după recoltarea păioaselor, iepurii nu mai recunosc „terenul”. Altminteri, în fața vânătorilor, acești urechiați ar reuși să se ascundă câte doi, deodată.

August – lună în care, sucul de roșii dă în fierț, fumul ne irită ochii, iar ce rămâne pe buze și pe obraji sunt... „lacrimi de bulion”.

August – cu vreme bună ori rea, dar dacă nu te-ai programat odată cu „Gustar”, așa cum e mai bine, „tună” din concediu șeful... la telefon!

August – cu răbdarea treci marea; marea deplasare a călătoriei spre litoral.

August – lună în care puii de rândunele primesc de la mama Natură fracuri cu... aripi nou-nouțe.

August – lună în care, imediat după serialul de inundații, albiile râurilor nu mai redau sensul de a fi socotite măcar spălătorii (rurale) pentru autoturisme.

August – lună de vârf ori pe terminate pentru dăbuleșteni, dacă stai și te gândești că producția sezonieră de pepene a luat-o la vale, umplând piețele agro-alimentare și marginile unor trasee rutiere intens circulate.

August – lună în care calendarul primitiv (de respiro) al muncilor agricole nu mai face pomenire despre cuc; măcar un „hram” prin zăvoaie, pe ici-colo, spre pomenire.

August – lună în care, nemaivăzând porțile goale, fanii fotbalului nu se rușinează și au revenit, cu mic cu mare, pe stadioane.

August – cu vreme peste bună pentru plajă, normal, dacă ți se bagă cu soare cu tot sub piele!

August – în acest an, nerecunoscător vremurilor cu bune tradiții meteo, zile la rând, nemaivrând a fi considerat de cei de la ANM o rubedenie estivală a anotimpului călduros.

August – când te invită la o caniculă ca la o vară de-a sa (o vară la superlativ!)... Tu, ferească sfântul! Să nu zici că ai programată o vizită de curtoazie... la ștrand.

August – pe câmpie baloți de paie, semănând cu niște oameni supraponderali, se pot aprinde ușor. Și, poate că, de aceea, baloții încă zac în poziția de... „pe loc repaus”!

August – dacă tricoul și încălțările de firmă însumează haina, „haina” aceasta face omul... dar și alura athletică, dobândită cu pasiune și trudă în sălile specializate, prin strunjirea depozitelor de grăsime.

.....
August – în sfârșit; must, cu gândul la septembrie cel cu ciorchini în stare echivalent-lichidă, când „nimic nu se pierde, totul se transformă”.

Tresăriri lirice la revenirea toamnei

Toamnă – autumn – herbst – automne... Limbile pământului rostesc aceste cuvinte, copiii ascut creioanele ca să coloreze cu ele frunzele arborilor.

Toamna este un andante melancolic și grațios care pregătește admirabilul adagio al iernii (George Sand). Admirabilă definiție.

Deocamdată, în absența frigului, sufletul vorbește cu multă căldură sufletului. Se simte, cum se zice, bine.

Gospodinele sunt tentate să se laude cu isprăvile lor din cămările cu conservărie. Subtilul zâmbet al nutriționistului spune multe.

Moșii de toamnă au un hobby, confecționând din timp „ulcele”. Le expun pe suprafețele unor lacuri din parcuri, sub aspect de nuferi.

Hornari bine dispuși, aflați la datorie pe acoperișurile unor imobile, fac cu brațele semne de binețe și de drum bun cocostârcilor.

Încă din primele zile de școală, odată cu școlarii, practic, au revenit și bunele deprinderi de protecție pandemică.

„Poligonul”? Dacă mă întrebați, vă răspund că e la câțiva pași de trotuar. Pericol – nici vorbă! Castanele joacă „șotron”! Doar câteva o zbughesc trecând „zebra” ori chiar căile rutiere.

Toată floarea soarelui ce-a „întunecată” (la vremea coacerii) s-a plecat supusă perioadei de recoltare. Uleiul nu va mai avea timp de lăncezit.

Butiile cu prune macerate trăznesc – de la o poștă! – a miros de țuică.

În fața unor case cu grădină la stradă, gutui atârână, aprinse, seară de seară, lampadarele.

Câte-o ploică de toamnă călduță – gura-leului o înghite strop cu strop.

„Litoralul pentru toată lumea” ar putea să însemne a fi o „lună de miere”. Din păcate, se prelinge...

Problema încălzirii globale, prea uluitoare pentru soluții simple. Incluzând alternativ prognoze ce nu ne țin nici de rece nici de cald, buletinele meteo își văd de misiunea lor.

Câteva așezări, orașe medievale de epocă „istorică” aflate la răspântia dintre legendă și adevăr istoric îi îndeamnă pe temerarii excursioniști, îi îmbie să retrăiască emoțional consolidarea statului valah, în vreme ce străbat la pas itinerarii ale lui Dracula, ca și, totodată, renumite peisaje românești din locurile legendare comentate de romancierul irlandez Bram Stoker, autor al câtorva exerciții de laudativă imaginație despre isprăvnicia acestui domnitor.

Elevii din clasele primare nu-și refuză nicio șansă, dar o reduc la proporțiile reale, și-n loc de a accepta zeci de frunze ori flori, elimină câte nouă din ele și păstrează prudență față de aspectul următoarei exponate. De!... Dărniciile toamnei au și neajunsurile lor!

Turme întregi de oi au revenit la matca de origine a Mioriței, pentru iernare. Ca să le fie de cald și bine, oile neștiind, nici barem bănuind, că în lume există un Argos pentru „Lâna de aur”.

Codru-i prin rudenie de clorofilă frate de „sânge” cu românul, dar vitreg când îl atacă, tăindu-l fără pic de milă.

Vestitul greiere din fabula cu furnica – cântarea sa – a murit cu vrednicie. Nici n-a apucat să bage de seamă că frumusețea acestui gen literar, ca melos, ar putea fi un blestem, dar ar putea fi ceva și mai rău.

Bătrânele sperietori din cireși încă visează la tinerețea simțământului datoriei față de respectarea proprietății. Dacă nu va fi așa, vor supraviețui, totuși.

Buletine meteo ne bucură ori ne mai întristează, zilele pandemice acompaniază stranietățile cu știri mereu „incendiare”, lucrurile se perindă la câteva televiziuni prea sensibile, dar nu-i bai. Pentru spectatorul bine temperat rămân la fel... Totuși, seara, în pat, înainte de a adormi, ne trece prin minte că acest nenorocit de covid nu e un virus viu, ci e un fragment proteic „sulemenit” cu propria grăsime ca să alunece mai apropiat cu o noapte de noi.

Față de fenomenul ceață, turnurile cu ceasuri ale unor vechi primării cochetează cu ambițiile unor primari, tonici cu tot cu consilierii lor aplaudaci ce visează cu voce tare! Nu trebuie să fii nici prea superficial, nici prea profund ca să distingi talentul.

Te poți simți un existențialist la Paris, dar nu și sociolog la București. Șiretlicul e să nu fii nici reprezentativ, nici simptomatic.

Lucrurile merg rău când toamna vieții vorbește în șoaptă, dar nici pe jumătate atât de rău când bărbați politici ai momentului se bat pe umăr.

.....
Observați? Tresăririle toamnei încă nu-s complete. Ore. Ale noastre... Fiecare fibră vibrândă, fiecare neuron al său își aparține și fiecare viață a noastră e trăită (părelnic) singură. Am face mai bine, noi, românașii împreună – ca și oglinzile lui Cocteau – dacă am reflecta mai mult... Altfel spus, ca într-o ghicitoră, să nu tresari înseamnă să fii un „Buda” de piatră.

NOI CONDUCĂTORI SPIRITUALI AI VICARIATULUI ORTODOX UCRAINEAN DIN ROMÂNIA

(Urmare de la pagina 11)

Pe lângă lucrarea monumentală pomenită, a construit și o frumoasă capelă și o nouă casă parohială. A înființat un cor al parohiei, care participă la diverse concerte de muzică bisericească în țară și în afara granițelor ei. Totodată, anual, organizează o tabără religioasă pentru tineretul din parohie.

În funcția de protopop al Protopopiatului Lugoj a fost ales părintele Petru Rosoca. Acesta a fost numit, după absolvirea Facultății de Teologie Ortodoxă din Prešov (Slovacia), păstorul ucrainenilor orto-

doși din Criciova, începând cu anul 1996. Acolo, împreună cu comunitatea pe care o păstorește, a ridicat o biserică (între anii 1999 – 2001) cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Încă din anii studenției și-a exprimat dorința de a construi o mănăstire la Pereu (Cireșu Mic), localitate situată la 10 km de Lugoj, lăcaș de cult pe care avea să-l ctorească între anii 2002-2019.

Le dorim mult succes noilor conducători spirituali ai ucrainenilor ortodocși din România, o păstorire rodnică, convinși fiind că vor lupta cu vrednicie și dăruire pentru înflorirea credinței ortodoxe și pentru conservarea și promovarea culturii ucrainene din România.

ÎNGERII ÎN CONCEPȚIA IUDAICĂ

Angelologia nu a ocupat niciodată un loc important în gândirea evreiască și nici nu a constituit vreodată un domeniu de studiu sistematic. Biblia admite existența îngerilor, ceea ce nu pune câtuși de puțin în discuție unicitatea lui Dumnezeu. Ei reprezintă, mai degrabă, o consecință a transcendentei divine, care impune necesitatea prezenței unor ființe intermediare între Creator și lumea creată. Exceptând Cartea lui Daniel, îngerii biblici nu au nici nume, nici voință proprie. Muritorii nu se roagă la îngeri, nici nu le slujesc în vreun fel.

În Biblie, apar două tipuri de îngeri, nu întotdeauna foarte clar diferențiate. O primă categorie o constituie îngerii care îndeplinesc o misiune divină: transmit un mesaj de la Dumnezeu unui individ anume, lămuresc o profeție, pun în practică o hotărâre divină etc. Îngerii de acest fel îmbracă diferite chipuri, în funcție de sarcina lor. Cel mai adesea, au înfățișare omenească, și-și duc întotdeauna misiunea la îndeplinire. Acești îngeri mesageri nu au nume sau personalitate proprie decât în Cartea lui Daniel, unde sunt pomeniți pe nume: Gabriel și Mihael (8, 16 și 10, 13), și, în Iov, unde Satana apare ca un fel de comis al lui Dumnezeu.

Nu este limpede dacă Satana este un nume propriu sau desemnează funcția acestei creaturi (cf. Num. 22, 22). Biblia nu face întotdeauna o distincție clară între înger și Dumnezeu. Astfel, din tufișul arzător (Ieș. 3, 2), lui Moise i se arată mai întâi îngerul, dar dialogul care urmează se poartă între Moise și Dumnezeu. După unii învățați, aceasta demonstrează că îngerii nu au o existență proprie. Alții, dimpotrivă, susțin că, în textele originale, Dumnezeu se adresa nemijlocit oamenilor, și că intermediarii au fost introduși mai târziu de scribi, cărora adresarea directă li s-ar fi părut o prea mare îndrăzneală.

Cealaltă categorie de îngeri o alcătuiesc membrii curții cerești, care îl înconjoară și-l slăvesc pe Dumnezeu (de exemplu, Is. 6, 1-7). Aceștia sunt împărțiți în mai multe subcategorii, fiecare cu numele ei. Astfel, se întâlnesc în Biblie serafimi (Is. 6, 2), heruvimi (Iez. 10, 3), haiot („făpturi vii”; Iez. 1, 5) și ofanim („roți” ale carului divin: Iez. 1, 16).

Potrivit exegezei biblice contemporane, credința în îngeri ca atare este apanajul unic al religiei iudaice și al religiilor derivate din aceasta. Există, desigur, personaje similare – musafiri cerești, slujitori ai zeilor etc. –, în alte sisteme de gândire semitice din vechime, dar paralela nu este tocmai potrivită, deoarece acolo este vorba de mai mulți zei, fiecare cu rang și statut proprii. Îngerul mesager pare să aparțină exclusiv credinței israelite, unde întâlnirea dintre om și divinitate este directă, care devenise un fapt obișnuit, altfel, ar fi fost inadecvată. Credința elaborată în niște creaturi neomenești, aflate în slujba lui Dumnezeu, nu avea șanse logice să apară decât într-un sistem monoteist, care afirmă existența unui Dumnezeu unic și atotputernic.

Implicarea lui Dumnezeu în lume se realizează printr-o vastă rețea de slujitori, asistenți și alte creaturi asemănătoare; îngerii, așadar, sunt cei care intervin în viața dreptilor (vezi Tobit) și mulți oameni au viziuni ale curții cerești. Un purtător de cuvânt îngeresc transmite viziuni apocaliptice. Astfel, Cartea Jubileelor i-ar fi fost dictată lui Moise de un înger. Există îngeri ai curții dinăuntru și ai sfînteniei, îngeri de foc, îngeri ai vântului, ai norilor, ai grindinii etc. Există îngeri care răspund de anotimpuri și câte un înger răspunzător de fiecare zi a anului (Cartea Jubileelor 2, 2; 82; 75; 80, 1; 60, 16-22). Îngerii de rang superior sunt numiți arhangheli, existând mai multe variante cu privire la identitatea lor. Printre ei, se numără Uriel, Raguel, Rafael, Mihael, Gabriel, Sariel, Iermiel (Tob. 12, 15; 4 Ezra 4, 38; 1 Enoh 20; 90, 21). Există îngeri decăzuți, care au cedat ispitelor lumești sau care, în cursul unei misiuni pământești, au fost seduși de frumusețea unor muritoare, aceștia putând apărea implicați în acțiuni malefice (Enoh 6; Jubilee 4, 15; 5, 1).

pr. dr. Ioan IURCEA

Stimați corespondenți, cititori, colaboratori ai ziarului „Curierul ucrainean”, vă informăm faptul că, începând cu luna septembrie, noua adresă de e-mail a redacției noastre este

curierul.ucrainean@uur.ro

Vă mulțumim!

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210